

Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence *II*

GEAR against IPV *II*

Informe

Tallers de sensibilització amb adolescents a Catalunya: Informe d'Implementació i Avaluació

Plataforma unitària contra les violències de gènere

Novembre, 2016

Cofinançat per Programa DAPHNE III
de la Unió Europea

Crèdits

Aquest informe ha estat elaborat per la Plataforma unitària contra les violències masclistes en el context i per les objectius del Projecte “**Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence II**” (“**GEAR against IPV**”II). El treball que ha conduït a aquest document ha rebut el suport financer del Programa Daphne III de la Unió Europea.

Autores*

Neus Pociello Cayuela, Coordinadora nacional

Núria Pociello Cayuela, Pedagoga i investigadora

Suggested citation

Pociello Cayuela, Ne., Pociello Cayuela, Nú., (2016). *“GEAR against IPV”II Awareness Raising Workshops with Adolescents in Spain: Implementation and Evaluation Report*. Barcelona: Plataforma unitària contra les violències masclistes.

© 2016. Plataforma unitària contra les violències masclistes. Tots els drets reservats

Licència sota les condicions de la Unió Europea

Per més informació sobre aquest informe, si us plau poseu-vos en contacte amb:

Plataforma Unitària contra les Violències masclistes

Rambla de Santa Mònica, 10, 1ª planta, 08002, Barcelona

Tel.: +34 654.012.469

E-mail: prouviolencia@pangea.org

Website: www.violenciadegenere.org

Aquesta publicació s'ha realitzat amb el suport econòmic del Programa DAPHNE III de la Unió Europea. El seu contingut és responsabilitat exclusiva de les autores i autors, i no reflecteix necessàriament les opinions de la Comissió Europea.

* Aquesta publicació és la traducció de l'informe original en llengua anglesa de les autores i disponible a:

http://www.gear-ipv.eu/images/news/Workshops/Workshops_Report_Spain_EN.pdf

Identitat del projecte

Títol: “GEAR against IPV”II (Acció de sensibilització per la igualtat de gènere i prevenció de la violència masclista)

Projecte No: JUST/2013/DAP/AG/5408

Sòcies

- Mediterranean Institute of Gender Studies (MIGS), Cyprus
- Center for Education, Counselling and Research (CESI), Croatia
- Association for Gender Equality and Liberty (ALEG), Romania
- Plataforma Unitària contra les Violències masclistes, Spain
- The Smile of the Child, Greece

Coordinadora: European Anti-Violence Network (EAVN), Greece

Avaluadora externa: Prof. Carol Hagemann-White

Pàgina web: www.gear-ipv.eu

Fons: Amb el suport financer del Programa Daphne III de la Unió Europea

Més informació

⇒ sobre les activitats del projecte en els països socis, poseu-vos en contacte amb:

Croàcia: Center for Education, Counselling and Research

E-mail: cesi@cesi.hr

Xipre: Mediterranean Institute of Gender Studies

E-mail: info@medinstgenderstudies.org

Romania: Association for Gender Equality and Liberty

E-mail: contact@aleg-romania.eu

Espanya: Plataforma Unitària contra les Violències masclistes

E-mail: prouviolencia@pangea.org

⇒ sobre el projecte i les seves activitats a Grècia o per qualsevol altre problema, pot visitar la pàgina web del projecte (www.gear-ipv.eu) o contactar amb European Anti-Violence Network

European Anti-Violence Network (EAVN)

12, Zacharitsa str., 11742, Athens, Greece

Tel.: +30 210 92 25 491

E-mail: info@antiviolence-net.eu

Website: www.antiviolence-net.eu

Project's website: www.gear-ipv.eu

Prefaci	5
Resum	8
Antecedents	9
A. Implementació dels tallers GEAR	
A.1. Preparació dels tallers	11
A.2. Implementació dels tallers	14
A.2.1. <i>Participants</i>	14
A.2.2. <i>Etales per al disseny, implementació, retorn i seguiment dels tallers</i>	16
A.2.3. <i>Escoles i Tallers implementats</i>	17
A.2.4. <i>Durada dels tallers i activitats realitzades</i>	19
A.2.5. <i>Treball de l'alumnat per a la realització de la campanya</i>	22
A.2.6. <i>Altres activitats realitzades</i>	24
B. Avaluació dels tallers GEAR	24
B.1. Mètode	24
B.2. Mostra	28
B.3. Resultats de l'avaluació dels i les adolescents	29
B.3.1. <i>Rellevància de les activitats del taller "GEAR against IPV"</i>	29
B.3.2. <i>Eficàcia del taller "GEAR against IPV"</i>	38
B.3.3. <i>Avaluació subjectiva dels i les adolescents</i>	48
B.4. Resultats de l'avaluació del professorat	59
B.4.1. <i>Aspectes facilitadors i dificultats</i>	60
B.4.2. <i>Satisfacció amb els tallers i auto-avaluació de l'adequació com a facilitadors/es</i>	61
B.4.3. <i>Beneficis per al professorat, l'alumnat i l'escola</i>	62
B.4.4. <i>Suggeriments del professorat a partir de l'experiència</i>	64
C. Lliçons apreses i suggeriments de millora	66
Conclusions	67
Annexes	69
Fotografies de la implementació dels tallers	70
Carta d'invitació a les noies i noies per la realització de la campanya	71
Materials desenvolupats per a la realització de la Campanya	74

Prefaci

Aquest informe s'ha desenvolupat en el context i amb els objectius del projecte “**Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence II**” (“**GEAR against IPV**”II).

L'objectiu del projecte “**GEAR against IPV**”II

El projecte “**GEAR against IPV**” (Acció de Sensibilització per a la Igualtat de Gènere i la Prevenció de la Violència Masclista)” es va començar a desenvolupar el 2009 i implementar el 2010; més específicament, durant el 2009 - 2011 es van desenvolupar packs didàctics inicialment per ser utilitzats en 4 països (Grècia, Alemanya, Àustria i Croàcia) i es va implementar en tres d'ells en el context del Projecte “Acció de sensibilització per la igualtat de gènere i prevenció de la violència masclista” (**GEAR against IPV**). Durant 2014-2016, en el marc del Projecte de “**GEAR against IPV**”II, s'han desenvolupat i implementat tres nous packs didàctics nacionals, en 5 països (Grècia, Xipre, Croàcia, Romania i Espanya); tots dos projectes es van dur a terme amb el suport financer del Programa Daphne III de la Unió Europea.

L'enfocament del projecte “GEAR against IPV” planteja una acció coordinada de **prevenció primària i secundària de les violències masclistes a l'adolescència**, mitjançant intervencions als centres educatius i en altres àmbits, facilitada per materials educatius especialment dissenyats i adreçats a la sensibilització i l'empoderament de l'alumnat de secundària i a través de professorat especialment format i capacitat.

L'objectiu principal és promoure l'establiment d'unes **relacions saludables i igualitàries** entre ambdós sexes, i el desenvolupament d'actituds de **tolerància zero cap a la violència**, mitjançant la sensibilització de les i els adolescents sobre:

- a) les característiques de les relacions saludables i de les no igualitàries
- b) la influència de les conductes basades en estereotips de gènere i els rols de gènere imposats per la societat, en les seves relacions afectives
- c) com la distribució desigual del poder entre ambdós sexes, està relacionada amb l'abús psicològic, físic i/o sexual cap a les dones i les noies
- d) com els i les adolescents poden contribuir a la prevenció de tot tipus de violència masclista.

Partint de la base que gairebé tota la infància i l'adolescència va a l'escola o al institut, el **sistema educatiu**, en tots els seus nivells, esdevé l'àmbit ideal per plantejar aquest esforç, on els i les professors/es, degudament capacitades, poden tenir un paper clau en la implementació d'aquest tipus d'intervencions amb impacte a la població en general. La necessitat d'incloure a les escoles accions relacionades amb els estereotips i la igualtat de gènere, com a mitjà de prevenció primària de les violències masclistes és, per tant, imperativa.

L'enfocament del projecte “**GEAR against IPV**” (**Acció de sensibilització per la igualtat de gènere i prevenció de la violència masclista**) és una proposta d'intervenció sistemàtica en l'àmbit educatiu i d'altres àmbits, on es convida als nois i noies, a través d'una sèrie d'activitats vivencials, no només a reflexionar, sinó també a qüestionar els estereotips de gènere “heretats” culturalment, i a aproximar-se a les diferències entre sexes com a diferències individuals, més que com a característiques de superioritat d'un sexe sobre l'altre.

El projecte "GEAR against IPV" s'adreça a:

- **alumnat** (de més de 12 anys) d'educació secundària
- **adolescència** però també **gent jove** que **es troben en situació d'alt risc** (ex: que han patit o pateixen violències masclistes en l'àmbit familiar o pateixen i/o han patit abusos o abandonament en la seva infància)
- **professorat d'educació secundària** i d'altres **professionals** que treballen en l'àmbit educatiu o social (ex: psicòlogues, treballadores socials)
- **professionals i organitzacions** actives en els àmbits de la promoció de salut, l'educació, la igualtat de gènere i la prevenció de les violències masclistes, així com també **professionals** que donen servei a l'adolescència en risc.
- **administració pública**, com ara els departaments del Ministerio de Educación, Cultura y Deporte (Gobierno de España), el Departament d'Ensenyament (Generalitat de Catalunya), el Consorci d'Educació de Barcelona, els i les responsables polítiques, i els organismes, com l'Institut Català de les Dones o la Direcció de Dones de l'Ajuntament de Barcelona, amb interès en promoció de la integració del projecte "GEAR against IPV"II (Acció de sensibilització per la igualtat de gènere i prevenció de la violència masclista) al currículum de l'educació secundària.

Aquest enfocament té algunes característiques úniques, que necessiten ser ressaltades; més específicament, el projecte GEAR against IPV:

- Utilitza exclusivament activitats vivencials a través de les quals, no s'ensenya als nois i noies, sinó que es facilita l'exploració de les seves actituds personals estereotipades de gènere i el seu impacte en les seves pròpies vides, per "descobrir" i adquirir habilitats per a la vida que les i els ajudaran a desenvolupar relacions saludables, lliures de qualsevol forma de violència
- Permet l'accés a la infància i l'adolescència, fins i tot en zones remotes
- Ja ha estat implementat i avaluat, com a projecte pilot, i sembla ser eficaç per augmentar el coneixement de les i els adolescents, i per modificar conductes tolerants cap a les violències masclistes en les relacions afectives-sexuals.
- Introdueix la igualtat de gènere a l'educació com una estratègia de prevenció de la violència, motiva i qualifica al professorat amb les competències necessàries i el "saber fer" per tal de posar en pràctica aquest tipus d'intervencions de prevenció primària
- La seva incorporació al currículum educatiu, millora a) el caràcter preventiu de la intervenció, ja que transmet el missatge que les escoles, i el professorat, es preocupen i prenen mesures cap a la igualtat de gènere i l'eliminació de la violènciamasclista en les relacions de les adolescents, i b) la sostenibilitat d'aquest tipus d'intervencions, ja que el professorat integra un "grup de treball" permanent a les escoles i, per tant, poden posar en pràctica aquest tipus d'accions de forma permanent.
- Assegura el compliment precís de l'article 14 del Consell d'Europa (2011) *Convenció sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica* que el nostre país ha ratificat i ha entrat en vigor des de l'agost de 2014. En aquest article, que es refereix a l'educació, s'indica clarament que aquest tipus de "material didàctic sobre temes com la igualtat entre dones i homes, els rols de gènere no estereotipats, el respecte mutu, la resolució no violenta de conflictes en les relacions interpersonals, la violència masclista envers les dones i el dret a la integritat personal, adaptat a l'evolució de la capacitat de l'alumnat" hauria de ser inclòs no només "en els plans d'estudi formals i en tots els nivells de l'educació", sinó també "en les instal·lacions educatives informals, així com en els esports, instal·lacions culturals i d'oci i mitjans de comunicació".

Les activitats principals del projecte GEAR són:

A. **Seminaris de formació per al professorat** amb l'objectiu de:

- formar teòricament i vivencialment al professorat en temes relacionats amb les actituds de gènere estereotipades, la igualtat de gènere i les violències masclistes en les relacions a l'etapa de l'adolescència.

- construir capacitats i desenvolupar habilitats per a la implementació i avaluació de tallers de sensibilització per a l'adolescència a l'escola o en altres entorns.
- desenvolupar habilitats relacionades amb la detecció i l'abordatge adequat en casos d'abús de noies i adolescents amb els que es poden trobar.

B. Seminaris de sensibilització per als i les adolescents “Construint Relacions Igualitàries i Saludables”

A través d'activitats vivencials s'ofereix a les noies i nois l'oportunitat de a) qüestionar i reflexionar –en un marc segur- els estereotips de gènere "heretats" culturalment b) explorar la influència que les actituds estereotipades de gènere i els rols de gènere socialment imposats tenen sobre les seves relacions, així com la forma en què les desigualtats de poder entre els sexes estan relacionades amb la violència envers les dones, les noies i nenes. A més, es facilita a les i els adolescents les competències necessàries per poder reconèixer -en una fase primerenca- les característiques no saludables o fins i tot abusives d'una relació, de manera que puguin desenvolupar la capacitat de crear relacions saludables i igualitàries.

Per tant, l'objectiu final dels tallers és que les noies i nois esdevinguin menys tolerants cap a les violències masclistes, amb més coneixements de les característiques i conseqüències d'aquestes violències i amb més competències d'autodefensa tan per les pròpies relacions com per les persones del seu voltant.

L'objectiu a llarg termini dels tallers és que les relacions de les i els adolescents siguin saludables, fonamentades en la igualtat i el respecte mutu, ja que en una relació d'aquest tipus, el fenomen de la violència masclista és impossible que es produeixi.

Per aconseguir els objectius del projecte GEAR against IPV, s'ha desenvolupat un material educatiu complert per tal de donar suport a l'organització, preparació, execució i avaluació dels seminaris de formació al professorat i dels tallers de sensibilització adreçats a les noies i nois (als centres de secundària o d'altres àmbits), amb l'objectiu de prevenir les violències masclistes en les relacions afectives-sexuals.

El **Document marc “GEAR against IPV”**- conté una **sèrie de 4 manuals** – que han estat desenvolupats per tal que puguin ser utilitzats per les entitats i professionals de referència en l'àmbit, com a model per el desenvolupament de packs didàctics nacionals apropiats, degudament adaptat i validats culturalment a qualsevol país.

Durant el període de 2010 al 2015, els **packs didàctics** del projecte “GEAR against IPV”II (Acció de sensibilització per la igualtat de gènere i prevenció de la violència masclista) han estat desenvolupats i validats a **7 afirmacions membres de la Unió Europea** (Austria, Croàcia, Xipre, Alemanya, Grècia, Romania i Espanya) després de la traducció, ampliació i adaptació cultural del document marc GEAR against IPV.

Aquest informe descriu l'aplicació i l'avaluació dels Tallers de sensibilització per als i les adolescents “Construint Relacions Igualitàries i Saludables” , que es van dur a terme per professorat, prèviament format¹, i professionals especialitzades que treballen amb grups d'alt risc a Espanya en el marc del projecte “GEAR against IPV”II”.

¹ Els resultants dels Seminaris de formació al professorat estan descrits en informe a part titulat: “Teachers' Training Seminars in Spain: Implementation and Evaluation” (disponible a <http://gear-ipv.eu/training-awareness-raising/teachers-training-seminars>)

Resum

A Espanya s'han desenvolupat un total de 18 tallers durant l'any escolar 2015-16 en el context del projecte "GEAR against IPV II": 14 tallers van ser facilitats per professores i professors, prèviament formats, i dins el programa educatiu de 8 escoles de 6 municipis diferents de la província de Barcelona i 4 tallers es van dur a terme pels professionals que treballen amb grups d'alt risc a Barcelona.

296 adolescents (152 nois i 144 noies) d'edats compreses entre 12 i 17 anys van participar al taller "Construint relacions igualitàries i saludables". També 27 adolescents (17 nenes i 10 nens) amb edats compreses entre 12 i 17 que han patit o pateixen violència masclista i que van participar dels tallers realitzats fora del context educatiu en un servei de suport a Barcelona.

Els i les adolescents també es van involucrar i motivar amb la creació, fora de l'espai del taller, de campanyes de sensibilització com una acció d'educació entre iguals. Un total de 19 campanyes van ser creades en el context del projecte, i amb diversos formats, des de vídeo fins a cunya de ràdio, i que van participar en el Concurs Nacional de Campanyes de Sensibilització que es va difondre online (5.452 persones visitants) i durant la Conferència Nacional i el XII Fòrum contra la violència masclista a 6.000 persones.

El Seminari de Formació al professorat, el pack didàctic, el mètode d'aprenentatge i el seguiment de la implementació de tallers han estat elements clau per a la finalització amb èxit del procés d'implementació dels tallers a Espanya. Els resultats positius s'han observat no només en la millora dels coneixements relacionats amb els estereotips de gènere, relacions saludables i no saludables, ... sinó també en la generació de canvis d'actitud relacionats amb relacions poc saludables entre noies i nois i la convivència a l'aula, creant un ambient de confiança, respecte i amistat que ha beneficiat molt positivament les seves relacions.

També els tallers han tingut un impacte positiu en el vincle entre el professorat i l'alumnat, ajudant a crear una relació basada en la confiança i millorar la perspectiva del professorat respecte el potencial i capacitat de les seves i els seus alumnes. Hi va haver també diferents casos, durant i després del taller, en els què algunes alumnes es van acostar al seva professora/or per compartir la seves preocupacions personals i demanar suport. D'altra banda, és important assenyalar que mentre el taller avançava, les noies i nois avançaven en l'adquisició d'una major maduresa personal i col·lectiva, una major capacitat d'analitzar i reflexionar de manera activa.

Aquest informe presenta els resultats de l'avaluació i fa recomanacions finals per a la continuïtat de l'execució del taller, incloent recomanacions de millora.

Antecedents

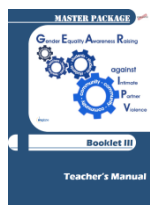
Material

L'organització, implementació i avaluació dels seminaris de sensibilització per als i les adolescents "Construint Relacions Igualitàries i Saludables", s'ha basat en el Manual III (Manual per al professorat) i el Manual IV (Quaderns d'activitats per l'alumnat)² en català.

Sobre la base de l'edició revisada dels Manuals III i IV del document marc "GEAR against IPV"³ en idioma anglès, la Plataforma Unitària Contra els Violències masclistes, ha traduït els Manuals III i IV en llengua catalana i ha completat i adaptat culturalment (quan ha estat necessari) seccions específiques seguint les instruccions que es van incloure en el document marc dels manuals III i IV (marcats en taronja). Per tant, per la organització, execució i avaluació dels tallers a Espanya³, s'han utilitzat aquests manuals III i IV adaptats culturalment (en llengua catalana i llengua castellana).

Manual III (Manual per al Professorat) Proporciona tota la informació detallada i els materials necessaris per a l'organització, la implementació, la documentació i l'avaluació dels tallers a l'aula. Una part important del Manual consisteix en la descripció de 45 activitats vivencials estructurades en quatre mòduls:

<u>Mòdul 1.</u>	Introducció i Objectius (3 activitats)
<u>Mòdul 2.</u>	Estereotips de Gènere i Igualtat de Gènere (27 activitats, a més d'una descripció de cinc propostes de treball en grup per dur a terme, ja sigui dins o fora de l'escola)
<u>Mòdul 3.</u>	Relacions Saludables Relacions Abusives (6 activitats)
<u>Mòdul 4.</u>	Les Violències Masclistes (12 activitats)

Per tal de facilitar la tasca del professorat, totes les activitats es presenten amb una mateixa estructura: una breu introducció, els objectius d'aprenentatge, la durada, el material i la preparació, una proposta del procés detallat a seguir, els resultats esperats i consells pel professorat. La secció "Materials i Preparació" fa referència al material que s'inclou al Manual IV, necessari per a l'execució de cada activitat.

Als annexos, s'inclouen eines d'avaluació dels tallers, així com informació útil, teòrica i pràctica, en relació amb els temes específics que es tracten a cada mòdul del manual, de manera que cada professora o professor -abans de començar el taller- tingui l'oportunitat de rebre tota la informació amb l'objectiu d'aprofundir el seu coneixement sobre aquesta temàtica, com per exemple, les desigualtats de gènere a Catalunya i Espanya, l'abast de les violències masclistes, què és i què no és violència, com actuar davant la sospita d'un cas a l'aula.

Manual IV (Quadern d'activitats per l'alumnat) Inclou, en un format llest per a ser utilitzat, tot el material (Fitxes de treball i manuals) necessari per a l'execució de cada activitat descrita al Manual III.

Aquest manual s'ha estructurat facilitant la localització i la utilitat del material respecte per a cada activitat. A més del material previst per al treball a l'aula, s'inclou material per donar als i les estudiants, com a tasca per fer a casa.

Finalment, també s'inclou material informatiu i d'autoavaluació que es pot facilitar a les i els adolescents per al seu propi ús, en el present o en el futur.

² El material està disponible per descarregar-se aquí: www.gear-ipv.eu/download

³ Disponible a: www.gear-ipv.eu/educational-material/national-packages

Seminaris de formació

L'objectiu dels seminaris de formació ha estat construir la capacitat del professorat per incloure accions de prevenció, així com per a la detecció, suport i protecció dels i les adolescents víctimes. Més en concret, els objectius dels seminaris de capacitació van ser:

- Sensibilització del professorat sobre els estereotips de gènere, violències masclistes en les relacions afectives-sexuals a l'adolescència, maltractament i abandonament infantil (formació teòrica).
- Desenvolupament de les competències del professorat per tal que puguin dur a terme tallers amb nens/nenes i noies/nois a l'escola o en altres entorns (principalment formació vivencial en grups reduïts, però també formació teòrica)
- Desenvolupament de la capacitat dels i les professors/es per tal que puguin tenir la capacitat d'identificar, gestionar i donar suport als nois i noies que són víctimes de violència masclista en les relacions afectives-sexuals, en l'àmbit familiar o víctimes de maltractament o abandonament infantil.

Es van dur a terme dos seminaris de formació, en dos moments i formats diferents, per tal d'adaptar-la al màxim a les necessitats del professorat a Espanya i facilitar-ne la seva participació.

Del 7 d'octubre al 25 de novembre de l'any 2015 es va dur a terme el primer seminari de formació, que constava de 8 sessions de 3 hores, a l'Associació de Mestres Rosa Sensat Mestres (Barcelona) amb l'assistència inicial de 16 professores i professors i 4 professionals de l'Associació Helia i la Fundació Aroa que desenvolupen activitats amb adolescents en situació d'alt risc. El 2on seminari de formació es va dur a terme al mateix lloc del 23 al 27 de gener de febrer de l'any 2016 amb la participació de 13 professores i 1 professor.

El segon seminari de Formació del professorat va rebre la validació oficial del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, aquest fet va ser un gran avenç ja que va permetre al professorat rebre un certificat oficial i crèdits per millorar la seva situació professional.

Finalment, un total de 29 professors i professores i 4 professionals que treballen amb grups d'alt risc van completar la formació i 8 professors i professores i 4 professionals van desenvolupar els tallers "Construir relacions igualitàries i saludables" a escoles d'ensenyament secundari i un servei de suport en el període comprès entre el mes de febrer al mes de juny de 2016 .

Encara que només el 24% del professorat format va poder implementar tallers durant el curs escolar 2015-16, més d'un 40% (del professorat format que no va poder implementar) actualment estan desenvolupant tallers i utilitzant el material en el present curs 2016-17.

Les professionals que treballen amb grups d'alt risc actualment també estan duent a terme 4 tallers més amb noies i nois adolescents al servei de suport de la Fundació Aroa.

Altres professors/es i professionals d'atenció a l'adolescència (que no va assistir al Seminari de Formació) han expressat el seu interès per rebre la formació, així com les entitats juvenils també han expressat el seu interès en organitzar seminaris de formació al professorat i a d'altres professionals. A més, alguns municipis han expressat el seu interès d'implementar els seminaris pel professorat i els tallers a l'alumnat a les escoles de la seva zona (3 municipis en diferents zones de Catalunya).

A. Implementació dels tallers GEAR

A.1. Preparació dels tallers

Obtenció d'autorització/ns

Per les implementacions de tallers no ha estat necessària una autorització específica de les autoritats competents però si l'aprovació de cada director o directora del centre educatiu. Ha estat un tràmit intern, no ho s'ha sol·licitat des de la PUCVG sinó que l'han tramitat directament els i les professors/es que volien implementar i dins els canals de comunicació de l'escola. En alguns casos el professorat també va decidir informar les famílies i va distribuir un document de consentiment per a la participació dels i les adolescents al taller.

Respecte als grups d'alt risc, les famílies van ser informades, però com que les i els adolescents ja estaven rebent el suport del servei, no hi va haver distribució de documents de consentiment com en l'entorn educatiu i l'organització responsable (Fundació Aroa) no va necessitar cap permís addicional, ja que compta amb aquesta competència com organització amb trajectòria de servei de suport a la infància i l'adolescència en risc psicosocial. No obstant això, es va decidir informar els serveis públics de suport per tal de compartir i donar l'oportunitat a altres adolescents d'alt risc de participar al taller. L'administració pública competent va demanar el programa de tallers i els materials amb la finalitat d'avaluar-los. Aquest procés d'avaluació va endarrerir de manera inesperada la implementació d'alguns tallers amb aquest grups d'alt risc (3 dels 4 tallers previstos).

Identificació dels i les professors/es que implementen

Dels 33 professors/es i professionals que van rebre la formació als Seminaris "GEAR against IPV", s'en van seleccionar 10 per a posar en pràctica el taller "Construint Relacions Igualitàries i Saludables": 8 professores/rs d'escoles secundàries i 2 professionals que treballen amb grups d'alt risc. Cinc tallers es van realitzar a la ciutat de Barcelona i la resta a 5 municipis diferents de la província de Barcelona (Hospitalet de Llobregat, Barberà del Vallès, Castellbell i el Vilar, Granollers i Santa Coloma de Gramenet).

El procés de selecció de les dinamitzadores del grup d'alt risc es va dur a terme a través d'un procés intern dins de l'equip de l'organització responsable (abans de realitzar el Seminari de Formació del professorat). Es va fer una entrevista personal amb les professionals seleccionades per avaluar la seva motivació i capacitat per dur a terme els tallers.

Els principals criteris per la selecció va ser que haguessin completat la formació del seminari, , la seva motivació personal i la disponibilitat i capacitat per implementar durant el curs escolar 2015-16, és a dir, tenir l'aprovació i suport de la direcció de l'escola.

En el moment de la inscripció no es va proporcionar informació sobre les retribucions de la realització de tallers, aquesta informació es va donar amb posterioritat, per tal de no influir en la seva motivació; les persones dinamitzadores van ser informades sobre aquest punt fins després de la finalització de les seves tasques vinculades al desenvolupament del taller.

Preparació i organització dels tallers per les i els professors/es.

Es va recomanar als i les professors/es seguir els següents passos per a l'organització dels seus tallers:

- investigació de les possibilitats d'implementar els tallers dins o fora del pla d'estudis reglat, fora del programa o totes dues opcions combinades.
- selecció de l'alumnat
- preparació personal del professorat
- selecció d'activitats que es realitzaran
- desenvolupament del programa del taller

Pel que fa a la implementació dels tallers **dins o fora del pla d'estudis escolar reglat** es recomana, sempre que sigui possible, que es dugui a terme principalment dins del programa d'estudis. D'aquesta manera tot l'alumnat pot tenir l'oportunitat de participar, també es comunica un gran missatge preventiu, és a dir, que el professorat i les escoles es preocupen per la prevenció de la violència masclista i la promoció de les relacions saludables a l'adolescència. També es recomana la combinació del taller dins del pla d'estudis amb algunes activitats que es portin a terme fora d'aquest marc, o fins i tot fora de l'escola, ja que aquestes activitats no només permeten ampliar la durada dels tallers, sinó també ofereixen a l'alumnat l'oportunitat d'ampliar el seu aprenentatge a través d'activitats que van més enllà (per exemple, visites educatives a entitats de referència), d'organitzar i/o participar en actes on es difongui informació sobre el taller i la seva experiència de participació a les activitats, o implicar-se en activitats de sensibilització a través per exemple de l'art (creació de collages, cartells, dibuixos, fotografies, música, vídeo, teatre,...).

La preparació del professorat va incloure la familiarització amb el contingut complet dels Manuals III i IV, lliurats durant la seva formació (per tal que poguessin seleccionar les activitats a realitzar), la lectura dels continguts teòrics de base (Annex A en el Manual III) especialment en el cas de no tenir experiència en temes d'igualtat de gènere i la violències masclistes en les relacions afectives-sexuals i preparar-se per poder afrontar adequadament en el cas que es comunicués alguna situació abusiva durant el taller.

El nombre de les **activitats** seleccionades per al taller GEAR ve depèn de la durada que cada professor/a ha establir per al seu taller; que per altra banda, també va dependre de l'autorització de l'autoritat pertinent, en aquest cas de la direcció del centre, així com de la seva pròpia disponibilitat; en alguns casos, es va modificar la durada inicial (disminució o augment) a causa de dificultats no previstes i altres factors externs que es van produir durant el curs de l'execució. Per a la selecció de les activitats, es va indicar al professorat, aquelles activitats que tenien el mateix objectiu, perquè escolassin les que se sentien més còmodes. Altres criteris que es van establir per a la selecció de les activitats van ser: a) seleccionar activitats dels quatre mòduls del Manual III [sent obligatòries les activitats 1.2 i 1.3 del Mòdul 1 (Expectatives i regles bàsiques)] i b) seleccionar algunes "activitats de reforç", que s'utilitzarien en cas que les altres activitats seleccionades no funcionessin bé a l'aula (per exemple, perquè a l'alumnat no els hi agradés l'activitat). També es va indicar al professorat que motivessin i animessin a les i els seus alumnes a desenvolupar i organitzar activitats fora del pla d'estudis de l'escola o fora de l'escola i desenvolupar materials que s'utilitzarien per a la realització d'una campanya de sensibilització entre iguals.

Seguiment i informes

Les metodologies utilitzades per al seguiment dels tallers per part de la Plataforma Unitària Contra els Violències masclistes (PUCVG) van incloure, a més de la comunicació constant amb les i els professors/es (via correu electrònic i telèfon), la realització d'una sèrie de breus formularis pels i les professors/es dinamitzadors o dinamitzadores, al principi, durant i al final de l'execució dels tallers. Els formularis que havien de ser completats en diferents moments per cada professor/a van ser els següents:

Formulari C1: Disseny d'implementació del taller En aquest formulari, cada professor/a va haver de proporcionar (abans de l'inici del taller) informació general (per exemple, el seu nom, especialitat i dades de contacte, el nom i l'adreça de l'escola) i la informació sobre les característiques del taller que plantejava, com ara: el curs en què el taller es duria a terme (per exemple, 1er ESO), el nombre estimat de persones participants (nois i noies), data d'inici i final del taller, si el taller seria implementat dins o fora del pla d'estudis de l'escola o tots dos, estimació del nombre de sessions i la durada del taller, quines activitats tenia la intenció de posar en pràctica (incloent activitats de "reforç"). L'objectiu d'aquests formularis era que cada professor/a proporcionés alguna informació preliminar a la PUCVG sobre les característiques del taller que tenia previst fer i per tant, que la PUCVG els hi proporcionés suport, suggeriments de millores o correccions en cas de plantejament erroni (per exemple, si el disseny era desequilibrat perquè ometia o incloïa poques activitats d'un mòdul). A més, sobre la base del formulari C1, la PUCVG va preparar el material necessari per a les activitats seleccionades, així com per a l'avaluació del taller i el va enviar a el/la professor/a.

Formulari C2 per informar de les sessions: Descripció de l'execució de les activitats del taller. L'objectiu del Formulari C2 era que cada professor/a proporcionés informació específica sobre el contingut de cada sessió que duia a terme al taller. Més específicament, es va demanar que proporcionessin informació sobre el nombre de persones participants en cada sessió, les activitats dutes a terme, les modificacions fetes (si n'hi ha) per al material o per al procediment seguit, les dificultats que el professor/a o l'alumnat es va torbar, beneficis obtinguts, comentaris, etc. El Formulari C2 es tenia que omplir al final de cada sessió del taller amb l'alumnat (un formulari per cada sessió). Per a les sessions en què el professorat van distribuir qüestionaris (medició pre- i post-) també havien d'omplir la segona part del Formulari C2 anomenat "C2EV. Formulari d'Avaluació "(juntament amb aquest formulari, els professor/es havien d'enviar també a la PUCVG els pre-qüestionaris complimentats per l'alumnat).

Formulari C3. Resultats globals de la realització del taller. L'objectiu del Formulari C3 era que cada professor/a informés dels resultats globals del taller que va portar a terme i l'avaluació del taller en el seu conjunt. Per exemple, els professors/es havien de proporcionar informació sobre les factors facilitadors i les dificultats que es van trobar durant tot el desenvolupament del taller, sobre la base de l'experiència que havien adquirir, proporcionar "consells útils" als seus i les seves companyes que tinguin previst organitzar un taller d'aquest tipus,...etc. El Formulari C3 es va realitzar només una vegada, el més aviat possible just després del final del taller.

Juntament amb aquest formulari, al final del taller, cada professor/a va enviar a la PUCVG el següent:

- els post-qüestionaris complimentats per l'alumnat.
- els paperògrafs i els fulls de treball omplerts durant el taller
- fotos i / o vídeos
- llista d'absències dels i les participants
- el material creat per les i els adolescents com a campanya de sensibilització entre iguals.

A.2. Implementació dels tallers

A.2.1. Persones participants

Dinamitzadores i dinamitzadors

Els tallers van ser organitzats i dinamitzats per **set professores i un professor i dues professionals que treballen amb grups d'alt risc**, que van dur a terme 18 tallers. Les especialitats del professorat i les professionals que van implementar els tallers van ser:

- Ciències Socials (1 professor)
- Matemàtiques (1 professora)
- Idioma Anglès (Català-Anglès) (2 professores)
- Arts (1 professora)
- Gimnàstica (1 professora)
- Religió (1 professora)
- Orientació Educativa (1 professora)
- Pedagogia (1 professional)
- Docent en cooperació, desenvolupament i drets humans (1professional)

Tots els professors/es van rebre formació prèvia⁴, al Seminari de Formació "GEAR", una professora formada va col·laborar amb una no formada, que va dur a terme el rol de co-facilitadora de l'activitat.

Abans i durant el seminari de formació del professorat es va preguntar als professors/es sobre la seva disposició a emprendre i facilitar l'aplicació dels tallers amb l'alumnat a les seves escoles. Per tal de donar una informació més precisa es van dur a terme dues reunions amb els i les futures dinamitzadores per aclarir el que s'esperava del procés d'aplicació i la forma en què rebrien supervisió i recolzament per l'equip del projecte. Aquesta reunió també va ser d'ajuda per definir les motivacions reals per agafar aquest compromís.

⁴ Els resultats dels Seminaris de formació es descriuen en un informe a part titulat: " Teachers' Training Seminars in Spain: Implementation and Evaluation" disponible a <http://gear-ipv.eu/training-awareness-raising/teachers-training-seminars>.

La implementació dels tallers es va dur a terme de forma voluntària; tot i que es va preveure que els professors/es rebessin una petita remuneració, com a retorn per la seva contribució, aquesta informació es va comunicar amb posterioritat (després de la finalització dels tallers) per no influir en la seva motivació; i el pagament es realitzà un cop es van completar les seves tasques.

Adolescents

Les noies i nois participants eren alumnes de 2on a 4art d'ESO.

El grup consistia de 162 nois i 161 noies d'edats compreses entre els 12 als 17 anys ($SD = 0.96$) [nois: $M = 14.73$, $SD = 0.97$; noies: $M = 14.72$, $SD = 0.95$].

Les característiques demogràfiques de l'alumnat estan indicades a la Taula 1.

Taula 1. Característiques demogràfiques dels i les adolescents participants

Característiques demogràfiques		Participants	
		N	%
Sexe	Masculí	162	50.16 %
	Femení	161	49.84 %
Edat	12	6	1.2 %
	13	14	5.6 %
	14	100	40.20 %
	15	80	32.10 %
	16	46	18.5 %
	17	6	2.4 %
	Total	249	
	No respon	53	-
Nacionalitat	Espanyola	194	64.20 %
	Sud-americana (Equatoriana, Boliviana, Hondurenya)	20	6.6 %
	Asia (Filipina, Paquistanesa, Xinesa)	13	4.3 %
	Romanesa	10	3.31 %
	Marroquina	6	1.98 %
	Total	302	

A.2.2. Etapes del disseny, implementació, retorn i seguiment dels tallers

Durant el seminari del professorat, a totes les persones participants se'ls va proporcionar una còpia en paper i una còpia electrònica dels Manuals III i IV del pack didàctic "GEAR against IPV" en català, sobre la base dels quals van dissenyar i van dur a terme els tallers. El procés d'implementació, seguiment i retorn (registre/informes) dels tallers de l'alumnat, així com del suport als professors/es durant la implementació, es va organitzar en 6 etapes.

Etapa 1: just després de la finalització de cada Seminari per al professorat, la PUCVG va enviar a cada professor/a una versió electrònica del formulari C1 a través del correu electrònic per tal que aportessin la informació preliminar necessària per a la preparació dels materials del taller i els qüestionaris d'avaluació. Més específicament, cada professor/a, tan aviat com va tenir definit el grup de noies i nois que participaria al taller va proporcionar a la PUCVG la informació referent a:

- a. nombre previst de persones participants per sexe, curs, classe
- b. data prevista de començament i final del taller
- c. activitats programades (incloent "activitats de reforç")
- d. nombre de tallers, sessions planificades, dins/fora del pla d'estudis de l'escola o tots dos, hores impartides.
- e. Recomanacions específiques proporcionades a cada professor/a en relació a la programació plantejada (per exemple, seleccionar més o menys activitats, incloure o excloure activitats específiques, en relació amb la mida del grup, etc.)

Etapa 2: La informació anterior va ser necessària per tal que la PUCVG preparés i enviés a cada persona dinamitzadora:

- a. còpies dels qüestionaris pre i post per l'alumnat (tant com fossin necessaris);
- b. còpies de les fitxes i material addicional per l'alumnat necessaris per a l'execució de totes les activitats que els professors/es havien programat, i amb la preparació prèvia necessària, per exemple, el material que havia de ser tallat, les etiquetes autoadhesives impreses o els paper de color es van preparar i enviar perquè poguessin ser utilitzats directament.
- c. còpies d'una carta d'invitació a l'alumnat per motivar a la creació de campanyes de sensibilització (vegeu el capítol A.2.5).
- d. sobres per a la recollida dels qüestionaris pre i post

Pel que fa a altres materials que eren necessaris per al desenvolupament de les activitats a l'aula (per exemple, paperògrafs, marcadors de colors, cinta adhesiva), també es van preparar i es van enviar juntament amb les còpies del material descrit als punts anteriors.

Etapa 3: els professors/es van iniciar el taller i van distribuir el pre-qüestionari a l'alumnat, ja sigui abans de l'inici del taller o al començament de la 1a primera sessió.

Etapa 4: Cinc professors/es van enviar a la PUCVG els pre-qüestionaris de l'alumnat immediatament després de fer-los. En alguns casos (cinc professors/es) els va enviar algun temps després (dos professors/es) o d'altres els van lliurar el dia de la Conferència Nacional (tres professors/es).

Etapa 5: Els Formularis C2 van ser l'eina de seguiment de la implementació amb l'objectiu d'identificar qualsevol problema o deficiència el més aviat possible per fer les accions correctives sense detriment del procés d'implementació. El Formulari C2 es va omplir a través de formularis online (Lime Survey) i a través de correu electrònic, d'acord amb la preferència de cada professor/a. El procés de seguiment també va incloure la comunicació amb els professors/es a través del correu electrònic i el telèfon.

Etapa 6: tan aviat com el Taller es va acabar a cada escola (febrer-juny 2016) els professors/es van enviar a la PUCVG:

- a. els qüestionaris-post després de ser omplerts per l'alumnat
- b. els paperògrafs acabats i les fitxes de les activitats realitzades⁵
- c. el material creat per l'alumnat per a la realització de la campanya
- d. altres materials o resultats dels tallers com cançons, cartells, vídeos
- e. un registre d'assistència amb els noms de les persones participants, presències o absències
- f. Fotos⁶ i vídeos del taller (en cas de tenir-ne)
- g. Formulari C3, complimentat per el dinamitzador/a.

A.2.3. Escoles i tallers realitzats

A Espanya, es van realitzar 14 tallers a 8 escoles públiques d'educació secundària. Tres escoles de la província de Barcelona, una a Castellbell i el Vilar, una a Granollers, una a l'Hospitalet del Llobregat, una a Santa Coloma de Gramenet i una a Barberà del Vallès.

També es van realitzar 4 tallers amb grups d'alt risc (noies i nois adolescents que pateixen o han patit violència masclista en les relacions afectives-sexuals i/o violència masclista en l'àmbit familiar) que reben suport al servei de suport de la Fundació Aroa i provenien de diferents municipis de la província de Barcelona.

Els tallers als centres de secundària es van dur a terme dins del pla d'estudis de l'escola i en l'horari escolar (100%) i els tallers amb grups d'alt risc es van dur a terme fora del marc educatiu formal (100%).

La participació de l'alumnat i les i els adolescents d'alt risc va ser totalment voluntària, però en alguns casos el professorat va fer una preselecció en diferents aules del mateix curs per formar el grup (el 18% dels tallers s'han creat amb aquest procés de preselecció).

⁵ Veure exemples de fitxes i fulls de paperògraf omplerts a l'Annex 1.

⁶ Veure una mostra de les fotografies a l'Annex 1.

Taula 2. Característiques dels tallers en termes dels i les professors/es dinamitzadores i de l'alumnat de cada escola

Nom de l'escola i Localització	N professors/es	Persones participants						
		Tota la classe	(dins/fora) del pla d'estudis	Curs	Rang d'edat	N		
						Nois	Noies	Total
SI Bages Sud (Castellbell i el Vilar, Catalunya)	1	Si	Dins	2n	13-14	14	12	26
SI Bages Sud (Castellbell i el Vilar, Catalunya)	1	Si	Dins	2n	13-14	11	8	19
IES Rubió i Ors (Hospitalet de Llobregat, Catalunya)	1	Si	Dins	4rt	15-16	6	6	12
Escola Municipal del Treball (Granollers, Catalunya)	1	No	Dins	4rt	15-17	10	7	17
IES Puig i Castellar (Santa Coloma, Cat.)	1+1suport s/formació	Si	Dins	3r	14-17	11	10	21
IES Puig i Castellar (Santa Coloma, Cat.)	1+1suport s/formació	Si	Dins	3r	14-15	10	8	18
IES Puig i Castellar (Santa Coloma, Cat.)	1+1suport s/formació	Si	Dins	3r	14-17	9	13	22
IES Puig i Castellar (Santa Coloma, Cat.)	1+1suport s/formació	Si	Dins	3r	14-15	13	10	23
IES Can Planas (Barberà del Vallès, Cat.)	1	No	Dins	2n	13-14	10	6	16
IES Jaume Almera (Barcelona, Cat.)	1	Si	Dins	3r	14-15	8	17	25
Escola Vedruna Àngels (Barcelona, Cat.)	1	Si	Dins	4rt	15-16	14	13	27
IES Manuel Carrasco i Formiguera (Barcelona, Cat.)	1	Si	Dins	3r	14-15	14	16	30
IES Manuel Carrasco i Formiguera (Barcelona, Cat.)	1	Si	Dins	3r	14-15	14	9	23
IES Manuel Carrasco i Formiguera (Barcelona, Cat.)	1	Si	Dins	3r	14-15	5	3	8
Espai 210-Aroa Foundation (Barcelona)	2	No	Fora	Grup alt risc	13-15		4	4
Aroa Foundation (Barcelona)	2	No	Fora	Grup alt risc	14-16	3	4	7
Aroa Foundation (Barcelona)	2	No	Fora	Grup alt risc	12-16	4	4	8
Aroa Foundation (Barcelona)	2	No	Fora	Grup alt risc	14-16	3	5	8
Total	10+1suport s/formació	70% Si 30%No	Escoles: 100% dins	17% 2n 45% 3r 17% 4rt 21% GAR	12-17	159	155	314

A.2.4. Durada dels tallers i les activitats realitzades

Com es mostra a la Taula 3, la durada dels tallers a Espanya va variar de 5 a 12 hores ($M = 9.2$, $SD = 2.41$) en diferents escoles i un servei de suport. Una hora lectiva a les escoles espanyoles és de 45 minuts, però el professorat va adaptar el seu programa per a la millora de la implementació i el temps real va ser en aquest cas de 60 minuts. Per als grups d'alt risc els tallers les hores lectives van ser de 2 hores. Això vol dir que la durada en **temps real** dels tallers va variar de **10 a 12 hores** ($M = 10.33$, $SD = 0.68$) en diferents escoles. Els professors/es se'ls va indicar que la durada mínima dels tallers havia de ser de 10 hores (10h reals de durada), mentre que la durada màxima no es va determinar. A l'anterior taula s'indica que a quatre escoles de secundària i un servei de suport la durada va ser la mínima i dues van dedicar més temps als tallers (2 hores més).

Els **tallers van començar** en diferents períodes, degut al procés dels seminaris del professorat (hi va haver 2 seminaris en lloc d'un i del 1er seminari només 2 professionals i 1 professora van decidir dur a terme la implementació):

- 11,11% dels tallers van començar el febrer 2016 ($N = 2$)
- 44,44% dels tallers van començar el març del 2016 ($N = 8$)
- 27,77% dels tallers van començar l'abril del 2016 ($N = 5$)
- 16,66% va començar el maig 2016 ($N = 3$)

La majoria dels tallers **van acabar** com a molt tard al maig de 2016 ($N = 13$) excepte 5 tallers que van començar a finals d'abril i principis de maig i per tan van acabar al mes juny de 2016.

La implementació dels tallers va tenir una durada d'**1 mes (en 2 escoles i 1 servei de suport) a 2,5 mesos (en 3 escoles)**. A la resta de les escoles ($N = 3$) la implementació dels tallers va durar 2 mesos.

El nombre d'activitats que es van implementar va variar de 14 a 20 activitats ($M = 15.94$, $SD = 1.59$) segons les diferents escoles i servei de suport.

En totes les escoles les persones dinamitzadores (professors/es) van assegurar la realització de les activitats dels quatre mòduls i seguint la seqüència dels mòduls. Les activitats específiques realitzades a totes les escoles es presenten a la Taula 4, on es pot veure, en funció de la seva freqüència, les activitats més seleccionades pel professorat.

Taula 3. Tallers GEAR característiques en termes de la duració de les activitats per escola

Nom escola i Localització	Durada del taller					Activitats									
	Data d'inici ⁷	Data final ⁸	N sessions	N hores lectives ⁹	Durada real	Planificat					Realitzat				
						Mòdul				Num.total activitats	Mòdul				Num.total activitats
						1	2	3	4		1	2	3	4	
SI Bages Sud (Castellbell i el Vilar)	05/02/16	08/04/16	10	10	10h	2	6	4	8	20	2	4	4	5	15
	08/02/16	04/04/16	10	10	10h	2	6	4	8	20	2	4	3	5	14
IES Rubió i Ors (Hospitalet de Llobregat)	08/03/16	31/05/16	12	12	12h	2	11	4	4	21	2	9	4	2	17
Escola Municipal del Treball (Granollers)	10/03/16	27/05/16	11	11	11h	2	10	3	7	22	2	7	3	4	16
IES Puig i Castellar (Santa Coloma)	29/03/16	23/05/16	10	10	10h	2	11	4	5	22	2	8	2	3	15
	29/03/16	26/05/16	10	10	10h	2	11	4	5	22	2	9	2	3	16
	30/03/16	02/06/16	10	10	10h	2	11	4	5	22	2	8	2	4	16
	04/04/16	30/05/16	10	10	10h	2	11	4	5	22	2	9	2	3	16
IES Can Planas (Barberà del Vallès)	29/03/16	17/05/16	12	12	12h	2	18	5	6	31	2	10	4	4	20
IES Jaume Almera (Barcelona)	31/03/16	27/04/16	10	10	10h	2	6	4	6	18	2	5	3	4	14
Escola Vedruna Àngels (Barcelona)	01/04/16	01/06/16	11	11	11h	2	10	3	5	20	2	9	3	4	18
IES Manuel Carrasco i Formiguera (Barcelona)	28/04/16	20/05/16	10	10	10h	2	9	4	5	20	2	6	2	3	13
	28/04/16	20/05/16	10	10	10h	2	9	4	5	20	2	7	3	4	16
	28/04/16	20/05/16	10	10	10h	2	9	4	5	20	2	8	3	3	16
Espai 210-Fundació Aora (Barcelona)	29/04/16	26/04/16	5	5	10h	2	10	4	3	19	2	10	3	2	17
Aroa Foundation (Barcelona)	09/05/16	06/06/16	5	5	10h	2	10	4	3	19	2	9	2	2	15
	10/05/16	07/06/16	5	5	10h	2	10	4	3	19	2	10	3	2	17
	30/05/16	27/06/16	5	5	10h	2	10	4	3	19	2	9	3	2	16
Min			5	5	10	2	6	3	3	18	2	4	2	2	13
Max			12	12	12	2	18	5	8	31	2	10	4	5	20
Total (SUM)			166	166	186	36	178	71	91	376	36	141	51	59	287

⁷ Sobre la base de la data en què es va omplir el qüestionari (pre)

⁸ Sobre la base de la data en què es va omplir el qüestionari (post)

⁹ Cada hora lectiva constava de 60 minuts als instituts i en el cas dels grups de risc es va dedicar dues hores per sessió

Taula 4. Freqüència de les activitats per activitat

Número i títol de l'activitat	Freqüència
Module 1	
1.1: El joc dels noms: el significat dels nostres noms	
1.2: Expectatives i objectius	18
1.3: Normes bàsiques	18
Mòdul 2	
Unitat 1	
2.1.1 Com és ser noia... com és ser noi...	14
2.1.2 Rols socials de gènere	1
2.1.3 El que m'agrada/el que no m'agrada	5
2.1.4 Homes, dones i societat	7
2.1.5 Descobriment d'un mateix o d'una mateixa	3
2.1.6 El sexe i el gènere	12
2.1.7 Acord i desacord	0
2.1.8 Endeвина: professions, rols i activitats d'homes i de dones	5
2.1.9 I al final diu...	0
2.1.10 Gènere, no sexe	0
2.1.11 La caixa dels gèneres	17
2.1.12 Home real i dona real	0
2.1.13 Un pas endavant	5
2.1.14 Mites sobre les dones i els homes i les seves conseqüències	6
2.1.15 El camí de la vida	0
2.1.16 Proverbis i dites	3
2.1.17 Els estereotips de gènere	2
2.1.18 La indústria de la publicitat	15
2.1.19 La meua música	9
2.1.20 La performativitat del gènere	0
2.1.21 Joc de rol	0
2.1.22 Imagina que...	0
Unitat 2	
2.2.1 Els beneficis de ser home	5
2.2.2 Gràfic de poder	4
2.2.3 Imatges congelades	0
2.2.4 Continuum de comportaments perjudicials per a noies i nois	16
2.2.5 Comportament dominant	0

Número i títol de l'activitat	Freqüència
Working Group Exercises	
Exercici 1: "El gènere des de la perspectiva de la premsa"	0
Exercici 2: "El gènere des de la perspectiva de l'escola"	0
Exercici 3: "El gènere des de la perspectiva dels mitjans de audiovisuals"	1
Exercici 4: "El gènere des de la perspectiva d'Internet"	8
Exercici 5: "Jocs de rol... sobre igualtat i... desigualtat"	0
Mòdul 3	
3.1. Què és l'amor?	17
3.2. Relacions adolescents	9
3.3. Relacions saludables i no saludables: com reconèixer els senyals d'alerta	15
3.4. Persones i coses	1
3.5. Com afrontar un problema amb naturalitat	9
3.6. Consciència corporal	0
Mòdul 4	
Unitat 1	
4.1.1. Definició i tipus de violència en les relacions afectives-sexuals	4
4.1.2 L'Anna i en Pau	11
4.1.3. Històries de violència en la relació	0
4.1.4 Casos de violència	2
4.1.5. La roda del poder i el control i la roda de la igualtat	0
4.1.6. Sensibilització de l'adolescència per reconèixer senyals d'alerta que indiquin VRAS i maneres d'oferir ajuda	8
4.1.7. Mite o realitat?	12
4.1.8. Mites sobre la violència	2
Unitat 2	
4.2.1 Què podem fer per aturar la VRAS: estratègies d'intervenció	9
4.2.2 Posicionar-se	2
4.2.3 De la violència al respecte en una relació afectiva-sexual	4
4.2.4 Mirar, escoltar i aprendre: el camí per potenciar una bona comunicació	8

A.2.5. Treball de l'alumnat per a la realització de la campanya

Després del seu procés de sensibilització, es va convidar a l'alumnat que havia participat als tallers "Construint Relacions Igualitàries i Saludables", a dissenyar i crear missatges i productes per a la realització d'una campanya de sensibilització adreçada a tots i totes les adolescents de Catalunya i Europa (les campanyes seleccionades es van traduir a l'anglès com es comenta a continuació) sobre els temes que havien tractat al taller (veure la invitació entregada a l'alumnat a l'Annex 2a)

Per tant, es va convidar als i les adolescents a crear productes per tal de fer arribar missatges als seus companys i companyes en el marc de la campanya: missatges sobre com construir relacions saludables i igualitàries, basades en el respecte mutu i lliure de qualsevol forma de violència, així com sobre el que es pot fer per identificar i afrontar qualsevol forma de violència que es puguin trobar durant la seva vida. L'alumnat va escollir lliurement el format del producte que desitjaven desenvolupar (text, dibuix, collage, cartell, cançó, obra de teatre, cinema, etc.).

Les campanyes van ser creades per l'alumnat dels instituts i en alguns centres es van crear més d'una campanya. Degut a les restriccions de temps en 6 tallers (dels 14 tallers realitzats) no es va poder crear cap campanya i els i les adolescents participants en els tallers amb grups d'alt risc van crear les campanyes en una etapa posterior (després de la Conferència Nacional).

Es van realitzar un total de 19 campanyes en 5 instituts (8 tallers) sobre la igualtat de gènere, els estereotips i la promoció de la igualtat en les relacions afectives-sexuals. Tots els productes es van centrar en com reconèixer la violència en una relació abusiva i com reaccionar davant la violència masclista, i també com donar suport o rebutjar aquest comportament.

El format de les campanyes va ser molt divers: 2 vídeos, 1 falca de ràdio, 10 pòsters, cartells i 5 fotos i 1 Presentació "Prezzi" (veure les campanyes a l'Annex 2b).

Una escola (Escola Municipal del Treball, 3er d'ESO) va presentar 2 campanyes titulades "La teva vida la decideixes tu", una falca de ràdio i una il·lustració amb format cartell. El cartell és un dibuix amb una silueta d'un noi i una noia i algunes frases com: "Encara que sembli que la porta està tancada sempre hi ha una sortida", "No deixis que l'amor t'encegui", "Si algú abuseix de tu demana ajuda " i dos telèfons de línia d'ajuda. Aquest cartell va ser el segon guardonat a la competició nacional i amb la imatge del cartell es van imprimir i difondre 4.500 postals.

En una altra escola (Escola Verduna-Àngels, 4art ESO) van realitzar diferents memes que donen visibilitat a la violència masclista en situacions molt quotidianes i normalitzades socialment, que posen de manifest el control a les relacions afectives-sexuals. En el primer meme apareix una imatge d'un mòbil amb moltes trucades perdudes i missatges insistents i amenaces perquè la persona respongui. La imatge va acompanyada del següent missatge: "Si et controla". #JA ES VIOLENCIA. La següent fotografia mostra una imatge d'un noi que li pren el mòbil a la seva parella sota el missatge " Si el teu mòbil ja no és teu. #JA ES VIOLENCIA". El tercer meme sota el missatge "Si et controla l'espai" #JA ES VIOLENCIA hi ha la imatge d'un noi que té acorralada a una noia contra la paret. El quart meme apareix una imatge d'un noi que controla les xarxes socials de la seva parella sota el missatge "Si et vigila les teves xarxes# JA ES VIOLENCIA . I per últim trobem una imatge amb una bossa plena de roba i el missatge "Si no vesteixes la teva roba" # JA ES VIOLENCIA.

Els nois i noies de l'institut Can Planas van fer cinc murals i un Prezzi. El primer mural titulat "Igualtat" es veu representat una noia i un noi amb el símbol d'igual. El segon mural titulat "No al Masclisme" ens mostra una conversa a través d'un xat on un usuari fa preguntes als altres per esbrinar on està la seva parella. L'altra mural s'emmarca dins el missatge "Tots som iguals i tenim els mateixos drets" la imatge és d'una noia jugant al futbol. I per acabar el mural "Els colors no són sexistes. I Tu?" es veu representat una nena amb un vestit blau, un nen amb un vestit rosa i el símbol de masculí i femení units en un sol símbol. Pel que fa a la presentació Prezzi aquesta mostra diferents anuncis publicitaris i cançons on el sexisme i les desigualtats de gènere hi són presents.

L'institut Carrasco i Formiguera van crear quatre murals, el primer sota el títol " Sigues realista" il·lustra una imatge molt comú dels dibuixos animats Simpson, però intercanviant els rols: la Maggi està asseguda al sofà veient la televisió i al fons de la imatge es veu el Homer a la porta de la cuina amb el davantal i cuinant. El segon mural titulat "Igualtat de Gènere" s'observa al centre del mural el símbol masculí i femení interposats i al seu voltat diverses afirmacions com: "les noies poden jugar amb cotxes i ser super-herois, els homes poden planxar, cuinar i fregar, els nois es poden abraçar entre ells, els homes poden cuidar de les criatures, les dones poden exercir càrrecs importants, les dones haurien de poder anar soles a la nit, les dones haurien de cobrar igual que els homes....". El tercer mural titulat "Dones i Homes. Tots som iguals, lluitem per la Igualtat" Il·lustra una cara partida que per una banda és una noia que sembla un noi i l'altre un noi que sembla una noia. I ens fa la reflexió que en aquests casos sempre hi ha prejudicis i burles. I per acabar el quart mural està format per quatre missatges diferents; el primer diu "si una noia té un mal dia és perquè té un mal dia no perquè té la regla". Al costat d'aquest hi ha el símbol masculí i femení fusionats en un. Un altre missatge diu "si va amb una faldilla curta és perquè li dona la gana no perquè la mirin" o "si és la cap és perquè s'ho mereix no perquè s'ho ha fet amb tota l'oficina". Aquest institut també van crear un vídeo titulat "Campanya contra el sexisme" que va ser el 3er guardonat a la Competició nacional i vol demostrar que les noies poden aconseguir qualsevol cosa que es proposin. Aquesta campanya de vídeo es va difondre (150 còpies) i està disponible amb subtítols en anglès aquí <https://youtu.be/DSGt-UQYLDc>

Per últim l'Institut Rubió i Ors va crear la Campanya " Mans per la Igualtat" un vídeo elaborat amb molta creativitat , sensibilitat, i que no deixa indiferent. Va ser la campanya guardonada amb el 1er premi a la Competició nacional i de la qual se'n van fer 150 còpies en format físic (DVD) i està disponible amb subtítols en anglès a: <https://youtu.be/hyA26xGS4E>

Destacar que aquest grup de noies i nois van decidir explicar el missatge a través de les seves mans ja que, de les 12 noies i nois participants, només dues noies comptaven amb autorització familiar de cessió d'imatge, però tenien tantes ganes de fer una campanya en format vídeo i que fos un projecte entre totes i tots, que van decidir que si no podien sortir les cares ho explicarien amb les mans.

Les campanyes guardonades a la Competició Nacional de sensibilització van ser seleccionades a través de vots oberts en línia a la pàgina web PUCVG. El període de votació es va establir del 30 de juny al 15 juliol 2016 però després de revisar la participació en la data límit, es va decidir una extensió (15 de setembre), ja que es va identificar una participació baixa, a causa de les vacances d'estiu. Un recull de les campanyes està disponible aquí: <https://www.youtube.com/watch?v=cKxpolfrSM&feature=youtu.be>

A.2.6. Altres activitats realitzades

Les persones dinamitzadores van informar, a través dels formularis de seguiment, que havien dut a terme activitats complementaries al taller, específicament en el marc del Dia Internacional de les Dones (8 de març de 2016). Per exemple, una escola va fer un recull de les dones de la història i les dones a l'actualitat. Hi va haver un debat al voltant de la vida i trajectòria d'aquestes dones i posteriorment l'alumnat va escollir una d'aquestes dones i van crear un cartell que es va col·locar a la seva classe. L'escola també va publicar 2 vídeos sobre Història de les dones i els moviments de dones al seu blog i aquests vídeos també es van comentar a l'aula. Concretament aquesta activitat complementària va tenir una durada de 3 sessions (3 hores) fora del marc del taller.

Altres dinamitzadors/es van decidir veure algunes pel·lícules com la pel·lícula "Trust" o un documental que s'havia emès recentment a la televisió titulat "Trànsit: transsexuals menors d'edat" i debatre després de la projecció a l'aula.

B. Avaluació dels tallers GEAR

B.1. Mètode

L'avaluació dels tallers van incloure la recollida de dades de **l'alumnat**, així com dels i les **dinamitzadores dels tallers**. El disseny de l'avaluació, les eines i el procés d'avaluació es descriuen a continuació:

Avaluació dels i les adolescents

Disseny de l'avaluació. S'utilitzà un disseny¹⁰ simple, dins dels subjectes, sent la variable independent el "interval temps" (previ-posterior al taller). En altres paraules, les dades de l'alumnat que van participar en els tallers es van recollir abans i després del taller a través de **qüestionaris previs i posteriors**.

L'objectiu principal de l'avaluació era provar si els tallers amb l'alumnat havien assolit els seus objectius, és a dir, provar si hi ha la modificació prevista en les i els adolescents, pel que fa al **coneixement, les actituds i el comportament** assolits en relació als estereotips de gènere i la violència masclista en les relacions afectives-sexuals. Aquesta mesura es va fer sobre la base de la comparació de les respostes de les noies i nois en els qüestionaris que van omplir abans i després dels tallers.

¹⁰ El disseny de l'avaluació va ser factorial mixt (2 x 3), amb el "grup dels i les adolescents" (intervenció vs control) sent la variable entre els i les subjectes i la variable dins els i les subjectes el "interval de temps" (pre-, post- i seguiment), així com un 3er seguiment (no descrit aquí) que es realitzà sobre els 6 mesos posteriors a la finalització de cada taller; además també es van recollir dades en grups de control en els mateixos intervals de temps que les dades recollides als grups d'intervenció (no descrits en el present informe).

Eines d'avaluació del procés. Les eines d'avaluació¹¹ i els passos del procés seguit per tal d'avaluar els tallers GEAR, es descriuen a continuació: adolescents que van participar en els tallers completats:

- el **qüestionari previ [W (pre)]** abans de l'inici del taller o al començament de la 1a sessió del taller [el moment de la distribució de W (pre) qüestionaris va variar entre març i juny de 2016, en diferents escoles, depenent del temps que els tallers van començar a cada escola]
- el **qüestionari posterior [W (post)]** durant l'última sessió del taller o alguns dies després (màx dues setmanes, però en alguns casos va ser més gran a causa del període de vacances); (Post) els qüestionaris es van completar W entre abril i juny de 2016, en diferents escoles, depenent del temps que les indústries d'acabat en cada escola.

La taula 5 presenta les dates en què W (pre) i W (post) van ser completats pels adolescents en cada escola.

Taula 5. Dates que s'han omplert els qüestionaris previ i posterior

Nom de l'escola	Dates que s'han omplert als qüestionaris	
	W(pre)	W(post)
SI Bages Sud (Castellbell i el Vilar, Catalonia)	05/02/2016	08/04/2016
	08/02/2016	04/04/2016
IES Rubió i Ors (Hospitalet de Llobregat, Catalonia)	08/03/2016	31/05/2016
Escola Municipal del Treball (Granollers, Catalonia)	10/03/2016	27/05/2016
IES Puig i Castellar (Santa Coloma, Cat.)	29/03/2016	23/05/2016
	29/03/2016	26/05/2016
	29/03/2016	02/06/2016
	04/04/2016	30/05/2016
IES Can Planas (Barberà del Vallès, Cat.)	29/03/2016	17/05/2016
IES Jaume Almera (Barcelona, Cat.)	31/03/2016	27/04/2016
Escola Vedruna Àngels (Barcelona, Cat.)	01/04/2016	01/06/2016
IES Manuel Carrasco i Formiguera (Barcelona, Cat.)	28/04/2016	20/05/2016
	28/04/2016	20/05/2016
	28/04/2016	20/05/2016
Fundació Aroa (Barcelona)	29/03/2016	26/04/2016
	09/05/2016	06/06/2016
	10/05/2016	07/06/2016
	30/05/2016	27/06/2016

El mínim i el màxim interval de temps entre la finalització de W (pre) i W (post) van variar d'1 a 2,5 mesos en diferents escoles.

¹¹ Els qüestionaris d'avaluació es poden trobar al Manual III i sol·licitar a: www.gear-ipv.eu/download

El qüestionari previ pretén mesurar, abans de la realització del taller, el coneixement, les actituds i el comportament reconegut de l'alumnat en relació als estereotips de gènere i al problema de la violència masclista en les relacions afectives-sexuals, així com les característiques demogràfiques. Més específicament, es va tenir com a objectiu mesurar:

- Característiques demogràfiques
- Les actituds i comportaments sobre els estereotips i la desigualtat de gènere:
 - Actitud personal de les i els adolescents vers els estereotips
- Auto-informe del seu comportament front els estereotips (per ells i elles i sobre tothom)
- Violència masclista/violència de parella: informació de l'alumnat
 - coneixement pel que fa als tipus de violència i els mites o els fets sobre la violència,
 - actituds respecte a la violència,
 - la percepció subjectiva de l'exposició a la violència i
 - informe sobre la violència perpetrada per ells/elles

A més, el qüestionari previ va dirigit també a mesurar la desigualtat de gènere en Espanya, a través de recollir l'opinió de l'alumnat en diverses qüestions relacionades amb:

- El grau de desigualtat de gènere, és a dir, com influeix la estructura de la societat patriarcal
- L'abast del tractament discriminatori del professorat segons el gènere

El qüestionari posterior pretén mesurar, qualsevol modificació en el coneixement, les actituds i el comportament reconegut de l'alumnat en relació als estereotips de gènere i al problema de la violència masclista en les relacions afectives-sexuals, després de la realització del taller.

El qüestionari posterior també incloïa preguntes destinades a avaluar la satisfacció dels i les adolescents amb el taller. Més específicament, es va preguntar als i les adolescents que avaluessin la dinamitzadora del taller, així com el taller en termes de la seva satisfacció personal pel que fa al seu contingut, el procés i el material utilitzat, la seva experiència personal en la participació en el taller, la seva utilitat, el coneixement obtingut i el grau de compliment de les seves expectatives.

- També es va incloure un grup de control per tal de comprovar que les modificacions observades en el grup d'intervenció es podien atribuir a l'efecte del taller més que a qualsevol altre factor extern. Les medicions amb el grup de control van ser preses en els mateixos intervals de temps que les medicions amb els de medicions del grup d'intervenció, però no s'informen aquí, ja que estan fora de l'abast del projecte.

Les àrees avaluades i les respostes dels dos qüestionaris es resumeixen a la Taula 6.

Taula 6. Contingut dels qüestionaris d'avaluació de l'alumnat		W(pre)	W(post)
Àrees avaluades		Temporalització	
		Abans taller	Final taller
Els estereotips de gènere/desigualtat			
▪ Actituds personals del estereotips de gènere		Q.1 - 2	Q.6 - 7
▪ Grau de desigualtat de gènere/estereotips de cada país		Q.3, .5 – Q.7	
▪ Abast del comportament discriminatiu de gènere a l'esscola pel professorat		Q.4	
▪ Auto coneixement del comportament en front els estereotips (cap un/a mateix/a i els/les altres)		Q.8	Q.8
Violència masclista/violències masclistes en les relacions afectives-sexuals			
▪ Coneixement (tipus de violència i mites/dades)		Q.9 , Q.13	Q.9, Q.13
▪ Actituds sobre la violència física, psicològica i sexual		Q.10 - 12 Q.14 - 15	Q.10 – 12 Q.14 - 15
▪ Auto informe de l'alumnat a la violència (mesura directa i indirecta)		Q16 - 17	Q16 - 17
▪ Auto informe d'exercicidre la violència		Q18	Q18
Informació demogràfica i existència de relació afectiva-sexual			
▪ Edat, sexe, nacionalitat		D.Q 1-3	D.Q 1-3
▪ Existència de relació afectiva-sexual		D.Q 4-6	
Evaluació dels tallers (omplir només pel grup d'intervenció)			
▪ Avaluació de la persona que dinamitza el taller, procediments, continguts, materials, durada			Q.1-2
▪ Avaluació del grau de satisfacció amb el taller, utilitat (per la persona i per les altres), assoliment de les expectatives			Q.5
▪ Avaluació del coneixement assolit			Q.3 - 4

La comparació entre els resultats del qüestionari pre- i el post- pot mostrar l'efectivitat del taller, és a dir, qualsevol increment en el coneixement de l'alumnat, així com qualsevol modificació de les seves actituds inicials i del seu comportament en relació amb la percepció subjectiva de la desigualtat de gènere i la violència masclista al finalitzar el taller. La percepció subjectiva de la conducta (Q.8, 16, 17, 18-pre i -post) mesurada en dues vegades per tal d'obtenir el resultat més exacte possible (la resistència de l'alumnat hauria de ser major abans del taller que a l'acabar).

S'espera que les puntuacions dels coneixements i actituds de l'alumnat participant hagi millorat (més respostes correctes, menys estereotipades i menys tolerants amb les actituds de violència) en el qüestionari W (post) en comparació amb els seus qüestionaris W (pre).

Creació del codi. Per tal de poder aparellar els dos qüestionaris completats per l'alumnat i conservar l'anonimat, cada qüestionari inclou instruccions per a l'alumnat per tal de crear el seu codi personal a l'extrem superior dret del qüestionari. Les instruccions donades als i les adolescents per què creïn el seu codi de 6 dígit personal són:

- 3a lletra del nom de la teva mare
- 3a lletra del nom del teu pare
- mes de naixement (01-12)
- 2 últims dígit del número de telèfon

Instruccions per crear el teu codi					
Omple cada quadre amb les següents dades					
a.	3a lletra del nom de la teva mare				
b.	3a lletra del nom del teu pare				
c.	mes de naixement (01-12)				
d.	2 últims dígit del número de telèfon				
	a	b	c	c	d

Evaluació de les persones dinamitzadores

També es va demanar avaluació dels tallers a les persones dinamitzadores al final de l'execució del seu taller [C3 model d'informe, disponible al Manual III].

Més específicament, se'ls va demanar al final dels tallers descriure qualsevol:

- dificultats i facilitats que es van trobar durant la implementació del taller (vegeu el capítol B.4.1),
- suggeriments per modificacions i lliçons apreses (vegeu el capítol B.4.4)
- Els beneficis que l'alumnat, el professorat i l'escola en obtingut amb la implementació del taller (vegeu el capítol B.4.3).

També es va demanar als i les professors/es d'avaluar, per qualificació en una escala de 11 punts (0 = gens ... 10 = del tot) diversos aspectes (vegeu el capítol B.4.2) relacionades amb:

- la seva satisfacció amb el taller
- la seva adequació com a persones dinamitzadores i
- La satisfacció de l'alumnat amb el taller (des del seu propi punt de vista).

B.2. Mostra

Adolescents

Taula 7 il·lustra el nombre total d'adolescents que van participar (veure Capítol A.2.1) en els tallers GEAR, així com la forma en què van respondre al qüestionari d'avaluació abans [W (pre)] i al final [W (post)] del taller.

Taula 7. Nombre de persones participants en 18 tallers, nombre d'enquestades i els índexs de resposta als qüestionaris pre- i post, per sexe de l'alumnat

		Participants als tallers (N)	W(pre)		W(post)	
			N	Índex resposta	N	Índex resposta
Sexe	Nois	162	148	95.39%	118	78.29%
	Noies	161	116	98.61%	115	79.16%
	No responen	-	9	-	33	-
Total		323	264	90.31%	233	78.72%

Com es descriu en el capítol A.2.1, 323 **noies i nois adolescents van participar** en els 18 tallers, d'aquests es van recollir 308 qüestionaris, però 45 qüestionaris van haver de ser exclosos ja que després de la seva recepció es va observar que no s'havien completat seguint les instruccions. També hi va haver 14 qüestionaris posteriors exclosos per manca de rigor en les respostes dels i les adolescents, ja que no estaven vinculades a les preguntes, com per exemple acudits, dibuixos,... o 12 qüestionaris posteriors que es van rebre codificats, però

sense complimentar, així com 2 qüestionaris que no es van rebre (no coincidia el núm. de qüestionaris informats al formulari C2-EV amb els rebuts). Pel que fa a aquests 14 qüestionaris que, o bé van ser codificats però estaven buits o mancaven, segons va informar el professorat, les raons de la no finalització van ser que alguns adolescents van abandonar l'escola mentre s'executava el taller (N = 5) i la resta (N = 9) van estar absents de l'escola el dia que es van distribuir els qüestionaris i no els van poder completar un altre dia, però no es va informar que cap noia o noi es negués a omplir-los.

Els resultats de l'avaluació dels i les adolescents que presentem a continuació, es basen en els càlculs derivats d'una mostra inferior (118 nois i 115 noies) de la que s'indica a la columna de "Participants" (323), degut a aquest qüestionaris que o bé es van excloure o bé mancaven.

Persones dinamitzadores

Es va demanar a totes les persones dinamitzadores, és a dir, 8 professors/es i 2 professionals, que omplissin el Formulari C3 després de la finalització del taller. Es van recollir un total de 10 formularis de les 8 escoles i 1 servei de suport on el taller es va desenvolupar (índex de resposta del 100%); en els casos en que els tallers es van dur a terme per dos professors/es que el van dinamitzar conjuntament només es va omplir un formulari.

B.3. Resultat de l'avaluació dels i les adolescents

B.3.1. Rellevància de les activitats del taller GEAR

Diversos conjunts d'elements es van incloure en els qüestionaris previs per tal de mesurar el grau en què els objectius del taller GEAR coincidien amb les necessitats i interessos dels i les adolescents.

Més específicament, les mesures que es van prendre, que seran presentades a les següents seccions, estaven relacionades amb les percepcions dels i les adolescents respecte de les expectatives socials d'homes i dones, la desigualtat de gènere a la família i l'escola a Espanya; També es va mesurar la percepció subjectiva de les experiències de l'alumnat de patiment de discriminació i violència masclista; Finalment, però no menys important, també es va investigar quin és el percentatge d'adolescents que ja han començat les seves primeres relacions afectives-sexuals, així com la seva exposició a conductes de violència masclista en les seves relacions i en les de les seves amigues i amics. No cal dir que, idealment, les intervencions de prevenció primària de violència masclista, han de començar a l'edat més primerenca possible, abans de l'inici de les relacions dels i les adolescents i abans de tenir experiències de patiment o de perpetració de violència masclista.

Els resultats es presenten a continuació, a més de explicar la rellevància del taller GEAR, també proporcionen una imatge clara de la situació real a Espanya pel que fa a la magnitud de la desigualtat de gènere i la violència masclista en les relacions afectives-sexuals dels i les adolescents.

- **Expectatives de la societat.** Es va demanar als i les adolescents (Q.6-pre) per quantificar (en una escala de 0 = gens a 10 = absolutament) la importància que la nostra societat atribueix a la realització de 4 metes per a un home i una dona. (veure Taula 8).

Els resultats revelen que ser mare es la prioritat més alta per les dones, la segona posició la comparteixen casar-se i tenir èxit professional. Això suggereix una tendència de canvi en els rols tradicionals, mentre que tenir èxit econòmic es troba en la posició més baixa. Per contra, trobem l'èxit econòmic com la prioritat de l'home, seguit per l'èxit professional. Significativa més baixa es troba la paternitat i casar-se.

Taula 8.. Les valoracions mitjanes de objectius per a les dones i els homes (Q. 6-pre, N=225)

En una escala del 0 al 10 (0 = gens... 10 = absolutament), valora cadascun d'aquests objectius, segons com es considera d'important a la nostra societat per a les dones i els homes, respectivament	Mitjana	
	per a una dona	per a un home
casar-se	7.4	6.5
ser mare o pare	8.2	7.1
tenir èxit professional	7.4	8.7
tenir èxit econòmic	7.2	8.8

- **Desigualtat de gènere en la família.** Amb l'objectiu de mesurar el què pensen els i les adolescents sobre els rols de gènere i la igualtat de gènere a la Espanya de 2015, se'ls va demanar la seva opinió, en tres conjunts de dades, pel que fa a com es distribueixen en la família les responsabilitats (Q.3-pre) i el poder (Q. 7-pre), així com pel que fa a la forma en què les noies / dones i nois / homes són tractats (Q.5-pre) en la família.

D'acord amb les respostes dels i les adolescents (Taula 9) quan se'ls va demanar que indiquessin qui (mare, pare o tots dos per igual) pensen que és responsable pel que fa a diverses tasques relacionades amb la llar, sembla que en la majoria de les famílies a Espanya és responsable **només la mare** de "planxar la roba", "netejar la casa" o "fer la bugada", mentre que "fer reparacions elèctriques" o "rentar el cotxe" semblen ser **exclusivament responsabilitat del pare**.

Les tasques que es duen a terme **de manera equitativa**, són "ajudar a les criatures amb els deures", "anar a comprar al supermercat", "pagar les factures", "treure les escombraries", "rentar els plats" i "la cura d'una persona malalta de la família ". No obstant això, **quan aquestes funcions es duen a terme per una sola persona**, les **mares** tendeixen a ser responsables de rentar els plats, pagar els comptes i treure les escombraries, mentre que els **pares** són responsables d'ajudar els nens amb la tasca, anar a comprar al supermercat o la cura d'un familiar malalt.

Taula 9. Percentatge de respostes dels i les adolescents pel que fa a desigualtat de distribució de funcions en la família (Q.3-pre, N=233)

En la majoria de famílies del NOSTRE país, qui penseu que és responsable de:	Resposta (%)		
	La mare	El pare	Tots dos
rentar els plats?	37,8	2,5	59,7
fer la bugada?	49,1	2,9	48
planxar la roba?	61,9	1,4	36,7
cuinar?	38	5	57
ajudar les criatures amb els deures?	20,8	10,8	68,5
anar a comprar al supermercat?	28,3	3,6	68,1
tenir cura d'una persona de la família malalta?	32	1,4	66,5
netejar la casa?	49,8	1,8	48,4
pagar les factures?	2,9	36,2	60,9
treure la brossa?	12,7	26,9	60,4
rentar el cotxe?	2,2	65,6	32,2
fer les reparacions elèctriques de la casa?	1,8	74,6	23,6

En el mateix sentit quan es tracta de la distribució de poder en l'entorn familiar (vegeu la Taula 10) l'alumnat té també una concepció patriarcal d'aquesta distribució. Segons la taula és evident que les decisions relacionades amb la llar i els fills i filles són responsabilitat de les dones com la que te cura de la família, mentre que les qüestions financeres i les decisions són responsabilitat dels homes com el proveïdor de la família

Taula 10. Percentatge de respostes dels i les adolescents pel que fa a la desigualtat de distribució de poder a la família (Q.7-pre, N=233)

Per a cadascuna de les frases següents, marca la casella que, segons la teva opinió, descriu millor la situació AL NOSTRE PAÍS	Resposta (%)		
	La mare	El pare	Igual
En la majoria de famílies:			
la persona que pren les decisions econòmiques és:	12	36,6	51,3
la persona que pren les decisions relacionades amb les criatures és:	59,5	2,9	37,6
la tasca de tenir cura de les criatures és principalment responsabilitat de:	61,7	1,8	36,5
la persona que és més habitual que deixi de treballar per tenir cura de les criatures és:	84,2	2,2	13,7
si només una persona treballa a la família, el més habitual és que sigui:	8,3	77,3	14,4
En la majoria de parelles/famílies:			
la persona que guanya més diners és::	4,1	67,8	28,1
la persona que suposadament ha de guanyar més diners és::	5,5	58,2	36,3
les feines de casa són responsabilitat principalment de:	66,9	1,8	31,2

D'altra banda es reflecteix en les seves respostes que estan familiaritzats/des amb el tractament discriminatiu per raó de gènere i amb les desigualtats de gènere dins de la família, ja que l'experimenten en primera persona (vegeu la Taula 11). S'observa una clara percepció dels privilegis de l'home sobre la dona dins de la família.

Taula 11. Percentatge de respostes dels i les adolescents pel que fa a la desigualtat de tracte de dones i noies / nois / homes a la família (Q. 5-pre, N=233)

Per a cadascuna de les frases següents, indica si són "veritat" o "fals" SEGONS LA TEVA OPINIÓ AL NOSTRE PAÍS marcant amb una creu la casella corresponent.	Resposta (%)	
	Veritat	Fals
A la majoria de famílies, els nois tenen més llibertat que les noies de la mateixa edat	68,3	31,7
A la majoria de famílies, les noies tenen més llibertat que els nois de la mateixa edat	9	91
A la majoria de famílies, els nois han de fer més feines de casa que les noies de la mateixa edat	17,3	82,7
A la majoria de famílies, les noies han de fer més feines de casa que els nois de la mateixa edat	49,8	50,2
Hi ha dones que no treballen perquè el seu marit no les deixa	67,6	32,4
Hi ha homes que no treballen perquè la seva dona no els deixa	13,7	86,3

- **Desigualtat de gènere a l'escola.** Amb l'objectiu de mesurar el tracte discriminatori als i les adolescents per raó de gènere a l'escola, es va demanar a l'alumnat que indiquessin en una sèrie de respostes (Q.4-pre), si el que cada pregunta descriu succeeix per igual a nois i noies.

D'acord amb les respostes dels i les adolescents, sembla que el professorat a l'escola segueix tractant de manera diferent a l'alumnat en funció de si són nois o noies. Les noies són percebudes com tranquil·les, responsables, reben més elogis si estan quietes a classe i que tenen rendiment acadèmic més alt, mentre que els nois estan clarament percebuts com sospitosos de robar, trencar coses, causants de problemes,...

Taula 12. Percentatge de respostes pel que fa al tracte discriminatori de gènere del professorat a l'escola cap a l'alumnat masculí i femení (Q.4-pre, N=232)

Per a cadascuna de les situacions següents, indica si el professorat tracta diferent els nois i les noies a l'escola:	Nois	Noies	Cap dels dos Nois = Noies
Nois o noies			
s'espera que tinguin un millor rendiment acadèmic?	5.4	28.60	65.90
reben un càstig més estricte quan causen problemes?	57.4	3.2	39.4
se'ls assigna les tasques més avorrides?	11.1	8.4	77
se'ls assigna les tasques més fàcils?	10.8	18.1	71.1
se'n sospita més si es trenca alguna cosa?	69.2	3.6	27.2
se'ls assigna la tasca de netejar alguna cosa, si cal?	5.9	22.7	71.4

se'ls assignen tasques que requereixin una responsabilitat?	5.5	41.8	52.7
se'n sospita més si es roba alguna cosa?	60.6	4.3	35.1
se'ls assigna la tasca de carregar alguna cosa, si cal?	55.3	9.8	34.9
han d'estudiar més per treure la mateixa nota que l'altre sexe?	16	7.7	78
reben més elogis quan demostren un bon rendiment acadèmic?	12.2	25.1	58.9
reben més elogis quan s'estan quiets/es a classe?	32.8	12.2	51.2
treuen millors notes pel mateix rendiment?	4.5	26.5	64.8
s'espera que estiguin més tranquils/es a classe?	14.4	54.2	31.4

► **Percepció pròpia de la discriminació de gènere rebuda i perpetrada.**

Aquestes medicions van ser preses abans i al final del taller per tal de provar si la sensibilització dels i les adolescents alteraria les seves qualificacions; això pot succeir perquè, abans de la sensibilització, l'alumnat podia tenir una major resistència a donar a conèixer experiències personals i / o podia no reconèixer els actes específics com a comportament discriminatori. Quan els i les adolescents s'els va demanar que informessin del tracte discriminatori dels altres cap a ells, l'avaluació en el pre-qüestionari mostra que els nois (1,12) van informar haver experimentat amb menys freqüència que les noies comportament discriminatori (1,66).

Com es detalla a la Taula 13, la comparació de les avaluacions prèvies i posteriors mostren que després del taller, els i les adolescents (en total) informen que experimenten comportaments de favoritisme amb menys freqüència que en les seves avaluacions prèvies mentre que els nois tenien un índex de freqüència lleugerament superior. Pel que fa a les conductes de discriminació, a les avaluacions prèvies les noies informen experimentar-les amb més freqüència, mentre que en les avaluacions posteriors la freqüència dels nois va augmentar.

Taula 13. Les valoracions mitjanes dels i les adolescents en una escala de 5 punts (0 = mai, 1 = rares vegades, 2 = algunes vegades, 3 = sovint, 4 = molt sovint) pel que fa a la freqüència del tracte discriminatori de gènere rebut en contra o a favor d'ells (Q8a -pre i 8a-post., N_{nois}=109, N_{noies}=114)

Alguna vegada algú s'ha comportat o ha parlat amb tu:	Sexe				Total	
	Nois		Noies		Pre	Post
	Pre	Post	Pre	Post		
d'una manera positiva només perquè ets un noi/noia?	1.12	1.14	1.66	1.55	1.39	1.12
d'una manera injusta només perquè ets un noi/noia?	1.49	1.55	1.72	1.53	1.60	1.49

L'alumnat (15 nois i 28 noies) va proporcionar exemples específics d'aquests comportaments de favoritisme o discriminació a la pregunta oberta.

Els nois informen que:

- ✓ Un mestre va veure una escopinada i va dir que era un noi que ho havia fet perquè les noies no ho fan
- ✓ A l'escola
- ✓ Les noies sempre parlen a classe, però el professorat sempre pensa que sóc jo que parla perquè "Les noies mai ho fan"
- ✓ Donant-me la responsabilitat d'alguna cosa que no vaig fer
- ✓ Els nois a l'aula fan acudits "masclistes" com: "Les noies millor que facin neteja"
- ✓ A les cues dels centres comercials o al metro.
- ✓ Em culpabilitzen
- ✓ Alguns nois em van dir gai
- ✓ A vegades, en un treball en grup s'actua diferent si ets una noia o un noi. Són agradables amb tu perquè volen obtenir alguna cosa a canvi.
- ✓ Hi ha noies que sempre em culpen
- ✓ Quan vaig amb els meus amics
- ✓ Quan succeeix una cosa dolenta tothom em mira
- ✓ Els nois tenim l'avantatge de no haver de sentir el dolor del període o de donar a llum
- ✓ Els nois han de donar-se suport mútuament
- ✓ Si un noi li pega a una noia, crec que és bo defensar-la perquè la noia te menys força
- ✓ Una vegada li vaig dir a un noi "com pot ser que una noia et prengui la pilota jugant a futbol?".
- ✓ A vegades em burlo d'una noia perquè és molt presumida
- ✓ Per fer equips només trio als nois

Les noies informen que:

- ✓ "Se suposa que les noies han de tenir cura de la casa i netejar". És bo que ens ocupem de la casa, però no és només la nostra responsabilitat, els nois també tenen mans!
- ✓ Un noi em crida puta per la meua forma de vestir
- ✓ Un mestre, d'una manera no directa, em va infravalorar dient-me que no podia esperar arribar a un cert nivell acadèmic perquè sóc una noia
- ✓ El professor de gimnàstica (dona) no em deixava jugar a futbol perquè sóc una noia
- ✓ A casa quan no permeten que surti
- ✓ Perquè ets una noia que no et permeten fer moltes coses, perquè "no ets prou forta"
- ✓ Fent esport: moltes persones creuen que les dones es cansen amb facilitat i ens deixen veure aigua i descansar abans que els nois
- ✓ Si t'agrada jugar a futbol hi ha nois que per ser una noia no et deixen jugar perquè "les noies no saben jugar a futbol"
- ✓ Comentaris sexuals i insults

- ✓ Si poso una bona cara puc aconseguir més coses
- ✓ Molta gent em diu que només sóc útil per fregar.
- ✓ Hi ha moltes desigualtats. Per exemple, a l'escola si algú llança pipes ens diuen a les noies que ho netegem, ja que suposen que els nens no saben com escombrar.
- ✓ Un cop el professorat em van dir que no podia ajudar a portar un banc de fusta perquè sóc una noia i no tinc força
- ✓ Quan surto amb un amic (noi) i ens anem a prendre algo a un bar. Em conviden però no conviden al meu amic
- ✓ Quan porto pantalons llargs em diuen que m'assemblo a un nen i que no sóc femenina
- ✓ Quan diuen que tens la regla perquè estàs enfadada, però no tens el període
- ✓ Defensar un nen que m'agradava encara que sabia que era culpa seva
- ✓ Ajudar una noia quan algunes persones s'estaven burlant d'ella
- ✓ Es burlen d'una noia perquè sembla tonta
- ✓ Posar en ordre l'habitació del meu germà
- ✓ Quan els nens fan coses tontes
- ✓ Quan els nois actuen com a "mascles" amb les noies
- ✓ Quan es burlen de les noies quan estem fent esport
- ✓ Quan diuen "Agafa la "fregona"!" a una noia no és just!

També es va preguntar als i les adolescents sobre el seu propi comportament discriminatori a favor o en contra d'un noi o una noia en dos moments diferents (pregunta 8b qüestionari pre i post-, vegeu el taula14). Els nois tenen (qüestionari pre-) freqüències més altes en 3 de 4 afirmacions i una menor freqüència a "ser injusta amb a una noia només perquè ella era una noia", que pot ser indicatiu d'un augment de la seva sensibilització. Mentre que en les noies les freqüències més elevades es troben en 2 de les 4 afirmacions ("a favor d'una noia ... i injust per a un noi"). Veient els valors totals es va produir un augment de la freqüència quan es comparen les mediocions pre-/post-, i per tant després de la sensibilització eren més conscients de la seva pròpia conducta discriminatòria.

Taula 14. Les valoracions mitjanes dels i les adolescents en una escala de 5 punts (0 = mai, 1 = poques vegades, 2 = algunes vegades, 3 = sovint, 4 = molt sovint) pel que fa a la freqüència que s'han comportat d'una manera discriminatòria de gènere en contra o a favor de les noies o nois (Q8b-pre & 8b-post, N_{nois}=106, N_{noies}=116)

Alguna vegada t'has comportat, has parlat o pensat d'una manera:	Sexe				Total	
	Nois		Noies			
	Pre	Post	Pre	Post	Pre	Post
a favor d'una noia, només perquè és una noia?	1.32	1.16	1.11	1.28	1.21	1.22
Injust/a amb una noia, només perquè és una noia?	0.72	0.89	0.54	0.70	0.63	0.79
a favor d'un noi, només perquè és un noi?	1.11	1.19	0.89	0.84	1	1.1
Injust/a amb un noi, només perquè és un noi?	0.80	0.86	0.86	0.98	0.83	0.92

Inici de les relacions afectives-sexuals

Pel que fa a l'existència d'una relació afectiva-sexual dels nois i noies que es va mesurar mitjançant l'element DQ4 del qüestionari previ, el 38,9% dels nois i el 37,40% de les noies van respondre que mai no havien tingut una relació afectiva-sexual, mentre que el 11,30% dels nois i el 14,20% de les noies va triar l'opció "no vull respondre". Amb independència del seu sexe, el **38,20%** dels i les adolescents (N = 189) van respondre que tenien una relació afectiva-sexual en comparació amb el 49,10% que va respondre negativament; i el **12,70%** no va voler respondre a aquesta pregunta.

Taula 15. Respostes de l'alumnat pel que fa a l'existència de relació afectiva-sexual (D.Q4-pre).

Alguna vegada a la vida has tingut una relació afectiva-sexual	N			%		
	Noies	Nois	Total	Noies	Nois	Total
Si	43	44	87	37.40	38.90	38.20
No vull respondre - D.W.A.	13	16	29	11.30	14.20	12.70
No	59	43	102	57.84	42.15	49.10
No responen	-	-	69	-	-	-
Total	115	103	287	100,00	100,00	100,00

La mitjana d'edat que els nois tenien quan van començar la seva primera relació afectiva-sexual i que van respondre a aquesta pregunta (N = 43) va ser 15.16 (Min = 10 Max = 15, SD = 0,72), mentre que la respectiva edat mitjana de les noies (N = 46) va ser de 14.89 (Min Max = 10 = 16 SD = 0,82). La mitjana d'edat que les seves parelles tenien en aquell moment era de 15,12 per als nois (Min Max = 10 = 17 SD = 0,74) i 14,89 per a les noies (Min Max = 11 = 20 SD = 0,81).

Es pot observar al rang d'edat (mínim / màxim) que l'edat mínima informada per alguna o algun adolescent com l'edat que van començar una relació afectiva-sexual, és una edat molt primerenca (10-11 anys) i representa 12.35% de la total de l'alumnat que va respondre a aquesta pregunta. Aquesta és una dada a ressaltar ja que confirma la necessitat d'introduir mesures de prevenció de violència masclista en les relacions afectives-sexuals el més aviat possible, a les escoles d'educació primària i fins i tot a l'escola bressol.

Abast de la violència masclista en les relacions afectives-sexuals entre les i els adolescents a Espanya

Les medicions de la percepció subjectiva de l'alumnat a l'exposició i l'exercici de la violència masclista van ser directes, si l'hi havia afectat a ell o ella mateixa, i indirectes, si sabia d'alguna companya o company que els hi havia afectat. Van ser preses en dos moments diferents; és a dir, les mateixes preguntes contestades per l'alumnat abans i després del taller per tal de provar si la seva presa de consciència a través del taller modificaria les seves respostes. S'esperava que l'alumnat podria augmentar la seva sensibilització després del taller, a causa de que a) que seria capaç d'identificar millor els actes violents, com a tals, i b) que tindria prous arguments per revelar els casos d'abús. Els aspectes de confidencialitat¹² també poden afectar les respostes de l'alumnat en les medicions. Per simplificar la presentació, només s'inclou una de les medicions a les taules que es presenten a continuació.

¹² Encara que els qüestionaris eren anònims i el professorat tenien instruccions de recollir-los i introduir-los en un sobre tancat immediatament després de ser omplerts, s'ha de contemplar la possibilitat que alguna noia o noi es no estiguessin convençudes que els seu professor/a no llegiria les respostes.

- **Medició indirecte: Percepció subjectiva de la violència masclista.** Es va demanar a l'alumnat si coneixien, entre els seus companys i companyes o amics i amigues, una o més parelles en què el noi o la noia és psicològicament, física o sexualment abusada o abusat per la seva parella (vegeu la Taula 16).

Taula 16.. Els percentatges per sexe d'alumnat que declaren que coneixen o no una parella de la seva edat en què el noi o la noia, està abusant de la seva parella i el percentatge que no volen respondre (Q16-pre i post) (N_{noi}=100, N_{noies}=103)

Entre els teus companys i companyes i les teves amistats de l'escola, el barri o altres entorns, coneixes una o més parelles on passi alguna d'aquestes coses?	Resposta	Sexe		Total %
		Nois %	Noies %	
El noi insulta la noia	No	58.10	49.20	53.65
	Si	31.2	41.2	36.2
	No vull contestar	10.7	9.6	10.15
El noi pega a la seva parella	No	75.20	35.10	55.15
	Si	14.2	23.7	18.95
	No vull contestar	10.6	11.4	11
El noi força a la seva parella a fer actes sexuals que ella no vol fer	No	76.10	69.30	72.7
	Si	10.6	17.5	14.05
	No vull contestar	13.3	13.2	13.25
La noia insulta al noi	No	59.90	65.80	62.85
	Si	31.2	25.4	28.3
	No vull contestar	8.9	8.8	8.85
La noia pega a la seva parella	No	78.70	84.30	81.5
	Si	13.3	9.6	11.45
	No vull contestar	8	6.1	7.05
La noia força a la seva parella a fer actes sexuals que ell no vol fer	No	80.50	82.50	81.5
	Si	8	2.6	5.3
	No vull contestar	11.5	14.9	13.20

El percentatge de nois i noies que declaren que coneixen una parella en la que hi ha violència masclista és força elevada; més específicament, en el qüestionari-posterior, **19,4%** van declarar que saben d'un noi que colpeja la seva parella, **18,95%** coneix a un noi que l'obliga a fer actes sexuals que la noia no vol i **36,20%** un noi que insulta a la parella. Els percentatges respectius de la violència exercida per la noia cap el noi eren 11,45% de violència física i 5,3% de la violència sexual i 28,3% per a la violència psicològica. I si es té en compte el percentatge d'alumnat (11%, 13,25% i 10,15% de violència física, psicològica i sexual exercida contra les noies i 11,45%, 28,3% i 5,3% per a la violència contra els nois van declarar que no volien donar

resposta a aquestes preguntes, el percentatge de nois que declaren que no coneixen cap parella amb violència, es redueix encara més.

► **Medició directa: Percepció de la victimització i l'exercici de la violència masclista.**

Tant la victimització com l'exercici de qualsevol tipus de maltractament de violència masclista, també es van mesurar a través de les dues preguntes que s'inclouen en Taula 17, que respon l'alumnat en els qüestionaris pre i post.

Taula 17. Els percentatges de l'alumnat que tenen una relació afectiva-sexual que declaren que han patit algun tipus d'abús per part de la seva parella o que han abusat o no la seva parella, segons el sexe; D.W.A. Significa no vul contestar (Q17-pre o 17-post i Q18-pre o 18-post) ($N_{\text{nois}}=43$, $N_{\text{noies}}=43$)

	Resposta	Sexe		Total
		Nois	Noies	
Alguna vegada la teva parella t'ha fet alguna de les coses esmentades?	No	87.5	71.8	79.65
	Si	7.5	15.4	11.45
	No vull contestar	5	12.8	8.9
Alguna vegada has fet alguna de les coses esmentades a la teva parella?	No	83.4	87.10	85.25
	Si	9.5	10.3	9.9
	No vull contestar	7.1	2.6	4.85

Fora de tots els i les adolescents que van declarar tenir una relació ($N = 43$), **11,45%** informa que la seva parella han estat violents contra ells (insultat o jurar, copejat, els va obligar als actes sexuals en contra de la seva voluntat), mentre **9,9%** informa que han estat violentes en contra de la seva parella. Cal destacar que el percentatge d'adolescents que diu "No vull contestar" a les dues preguntes.

És més alt el percentatge d'haver patit violència (8,9%) que el de haver perpetrat la violència (4,85%)

B.3.2. Eficàcia del taller GEAR

La modificació de les actituds dels i les adolescents

- **Actituds d'estereotips de gènere.** Dos jocs de preguntes es van utilitzar per avaluar les actituds dels i les adolescents sobre els estereotipats de gènere abans de la intervenció, així com la seva modificació (si n'hi ha) després d'ella. A la primera sèrie d'elements (Q.1-pre, post Q.6), es va demanar a l'alumnat per avaluar els 20 afirmacions, presentats en la Taula 18 per **tal d'indicar** cada un i cada una si, en la seva opinió, és vertader o fals .

En general, hi ha una millora de la percepció dels estereotips de gènere. No obstant això, una actitud més alta (20%) canvia cap a una actitud estereotipada menor en les noies. A més tenen una percepció regresiva (majors taxes d'estereotip respostes al post-taller). També es va constatar que, en 3 de cada 18 declaracions de les noies i que en 8 de cada 18 declaracions

dels nois, les persones adolescents i en especial els nois encara mantenen una postura d'estereotip de gènere per als temes relacionats amb les tasques de casa, distribució de tasques familiars i sentiments.

Taula 18. Percentatge d'alumnat que van respondre "veritable" o "fals" en les declaracions relacionades amb els estereotips de gènere, pel temps (pre vs post-taller) i el sexe (Q.1-pre, Q.6-post, $N_{\text{nois}}=118$, $N_{\text{noies}}=115$)

1. Per a cadascuna de les frases següents, indica si són "veritat" o "fals" SEGONS LA TEVA OPINIÓ marcant amb una creu la casella corresponent.	Nois			Noies		Total	
		Veritat	Fals	Veritat	Fals	Verit	Fals
	Temps	%	%	%	%	%	%
Els homes de veritat no ploreu (F*)	Pre	7.4	92.6	11.3	88.7	9,35	90,65
	Post	8.1	91.9	1.7	98.3	4,9	95,1
Real women don't swear (F)	Pre	7.4	82.6	13	87	10,2	84,8
	Post	12.6	87.40	5.1	94.9	8,85	91,15
Les reparacions elèctriques de la casa són només cosa d'homes (F)	Pre	88.9	11.1	90.4	9.6	89,6	10,35
	Post	82	18	83.1	16.9	82,5	17,45
La neteja de la casa és només cosa de dones (F)	Pre	10	90	6.9	93.1	8,45	91,55
	Post	8.3	91.70	0.8	99.2	4,55	95,45
Les dones poden ser mecàniques de cotxes (T*)	Pre	18	82	19.1	80.9	18,5	81,45
	Post	35.5	64.5	28.88	71.2	32,1	67,85
Els homes poden fer feines de casa (T)	Pre	47.10	52.9	31.9	68.1	39,5	60,5
	Post	36.7	63.3	19.5	80.5	28,1	71,9
Una mare no hauria de treballar (F)	Pre	9.6	90.4	4.3	95.7	6,95	93,05
	Post	9	91	1.7	98.3	5,35	94,65
El deure d'un home és portar diners a casa (F)	Pre	25.7	74.3	30.4	69.6	28,0	71,95
	Post	30	70	27	73	28,5	71,5
Els nois no expressen a l'altra gent els seus sentiments (T)	Pre	33.5	66.5	29.3	70.7	31,4	68,6
	Post	26.1	73.9	5.2	94.8	15,6	84,35
Les noies sí expressen a l'altra gent els seus sentiments (T)	Pre	10.9	89.1	10.3	89.7	10,6	89,4
	Post	9.2	90.80	2.5	97.5	5,85	94,15
A una cita, s'espera que el noi ho pagui tot (F)	Pre	7.4	92.6	12.2	87.8	9,8	90,2
	Post	7.3	92.7	1.7	98.3	4,5	95,5
A una cita, s'espera que la noia ho pagui tot (F)	Pre	10.9	89.1	12.9	87.1	11,9	88,1
	Post	11.7	88.3	5.9	94.1	8,8	91,2
Els nois són millors que les noies en ciències i matemàtiques (F)	Pre	92.10	7.9	86.2	13.8	89,1	10,85
	Post	84.7	15.30	84.7	15.3	84,7	15,3
Les noies són millors que els nois en llengua i art (F)	Pre	36.1	63.9	23.3	76.7	29,7	70,3
	Post	25.50	74.50	11.9	88.1	18,7	81,3
La dona és la cap de família (F)	Pre	77	23	73.9	26.1	75,4	24,55

	Post	65.7	34.30	65	35	65,3	34,65
L'home és el cap de família (F)	Pre	3.1	96.9	3.5	96.5	3,3	96,7
	Post	10.20	89.80	3.4	96.6	6,8	93,2
Els nois han de semblar forts i durs (F)	Pre	13.8	86.20	13.8	86.20	13,8	86,2
	Post	11	88.90	5.1	94.9	8,05	91,9
Les noies han de semblar febles i sensibles (F)	Pre	31.40	68.60	23.5	76.5	27,4	72,55
	Post	27.90	72.1	14.8	85.2	21,3	78,65
El fútbol és només una activitat masculina (F)	Pre	20.40	79.60	19.8	80.2	20,1	79,9
	Post	19.6	80.40	8.7	91.3	14,1	85,85
El ballet és només una activitat femenina (F)	Pre	20.40	79.60	15.5	84.5	17,9	82,05
	Post	15	85	7.7	92.3	11,3	88,65

* La resposta desitjada, el que indica l'actitud no estereotipada, es designa amb (T) = Vertader o (F) = False, al costat de la declaració.

A la segona sèrie d'elements (Q.2-pre, Q.7-post), amb l'objectiu de mesurar les actituds estereotipades de gènere, es va preguntar als adolescents a avaluar sobre la base d'una escala de 5 punts (1 = totalment en desacord - En desacord - No és segur - d'acord - Totalment d'acord = 5) el grau en què estan d'acord o en desacord amb les afirmacions que es presenten en 14 preguntes. Taula 19

Taula 19. Les valoracions mitjanes (1 = molt en desacord ... 5 = molt d'acord) dels i les adolescents pel que fa al seu acord o desacord amb declaracions que descriuen els rols estereotipats o no per a les dones i els homes, pel temps (pre vs post-taller) i sexe (Q.2-pre, Q.7-post, N_{nois}=109, N_{noies}=115)

Avalua fins a quin punt estàs d'acord o en desacord amb les següents frases marcant la resposta que millor descriu LA TEVA OPINIÓ.	Sexe				Total	
	Nois		Noies		Pre	Post
	Pre	Post	Pre	Post		
No és tan important que les dones tinguin feina com els homes	2,12	2,17	1,83	1,57	1,98	1,87
El deure d'una dona és tenir cura de les criatures	3,06	2,48	3,20	2,46	3,13	2,47
El deure d'un home és tenir cura de les criatures	2,96	2,87	2,97	3,11	2,97	2,99
Està bé que el pare es quedi a casa amb les criatures i la mare treballi	2,95	3,33	3,13	3,74	3,04	3,54
Està bé que la mare es quedi a casa amb les criatures i el pare treballi	3,21	3,41	3,22	3,75	3,22	3,58
És molt important per a les dones casar-se i tenir criatures	2,69	2,46	2,68	2,31	2,69	2,39
És molt important per als homes casar-se i tenir criatures	2,55	2,54	2,25	2,37	2,40	2,46
Les dones són millors que els homes tenint cura de les criatures	3,12	2,78	3,07	2,56	3,10	2,67
Els homes són millors que les dones tenint cura de les criatures	2,32	2,37	2,06	1,96	2,19	2,17
És més efectiu quan el pare imposa disciplina a les criatures que si ho fa la mare	2,75	2,45	2,16	2,01	2,46	2,23
En una parella, és un problema si la dona guanya més diners que l'home	1,76	1,81	1,82	1,64	1,79	1,73
Si la família es trenca és responsabilitat de la dona	1,69	1,82	1,45	1,41	1,57	1,62
És més acceptable que un home tingui més relacions afectives-sexuals que una dona	2,21	2,10	1,70	1,61	1,96	1,86
Les noies esperen que els nois les protegeixin quan calgui	3,39	2,66	3,03	2,28	3,21	2,47

- **Actituds sobre la violència masclista en les relacions afectives-sexuals.** Diversos conjunts de preguntes es van utilitzar per avaluar la tolerància de les actituds dels i les adolescents en violència de parella abans de la intervenció, així com la seva modificació (si n'hi ha) després d'ella.

En dos jocs idèntics de preguntes (Q.14a i b-pre, Q.14a i b-post), que es presenten a continuació (taules 20 i 21), es va demanar als i les adolescents que qualifiquessin el seu acord pel que fa a les condicions en què creuen que un noi o una noia (Q.14b-pre, Q.14b-post), té dret a colpejar al seu / la seva parella; en un tercer grup de preguntes (Q.15-pre, post Q.15), es va demanar als i les adolescents que qualifiquessin el seu acord pel que fa a les condicions en què creure que un noi té el dret de pressionar una noia a tenir relacions sexuals amb ell (veure Taula 22). L'actitud desitjada per a totes les preguntes que segueixen és que els i les adolescents contestin molt en desacord amb totes les declaracions que donen dret a un noi (o noia) a colpejar la parella per qualsevol motiu; és a dir, en l'escala de 5 punts (1 = molt en desacord ... 5 = molt d'acord), el més proper a 1, menys tolerants cap a la violència és l'actitud declarada i viceversa, com més a prop de la 5 més tolerant l'actitud. En altres paraules, una disminució en les puntuacions mitjanes de la pre i post-qüestionari és una indicació que les actituds dels i les adolescents es modifiquen cap a una més positiva, és a dir, rebutgen amb més força la violència física (en Q.14a i 14b) i la sexual (en Q.15).

Taula 20. Mean ratings (1 = strongly disagree ... 5 = strongly agree) of adolescents in regards to the conditions under which they believe a boy has the right to hit his girlfriend, by time (pre- vs. post-Workshop) and students' sex (Q14a-pre, Q14a-post, N_{nois}=103, N_{noies}=115)

Un noi té dret a pegar a la seva parella:	Time	Sexe		Total
		Nois	Noies	
si el seu comportament l'empenya	Pre	1.66	1.49	1,58
	Post	1.74	1.43	1,59
si ella el desobeeix	Pre	1.60	1.53	1,57
	Post	1.73	1.44	1,59
si descobreix que li està sent infidel	Pre	1.91	1.76	1,84
	Post	1.78	1.48	1,63
si sospita que li està sent infidel	Pre	1.76	1.60	1,68
	Post	1.68	1.39	1,54
si no té cura d'ell "com hauria de ser"	Pre	1.63	1.49	1,56
	Post	1.61	1.41	1,51
si ella no el respecta	Pre	1.88	1.70	1,79
	Post	1.75	1.50	1,63
si ella es dedica més a les seves amistats que a ell	Pre	1.68	1.50	1,59
	Post	1.65	1.41	1,53
si vol tallar amb ell	Pre	1.60	1.42	1,51
	Post	1.65	1.40	1,53
si està gelós d'ella	Pre	1.70	1.50	1,60
	Post	1.68	1.42	1,55
si ella està gelosa d'ell	Pre	1.63	1.39	1,51
	Post	1.67	1.45	1,56

Taula 21. Les valoracions mitjanes(1 = molt en desacord ... 5 = molt d'acord) dels i les adolescents pel que fa a les condicions en què creuen que una noia té dret a colpejar a la seva parella, segons el temps (pre vs post-taller) i el sexe dels i les adolescents (Q14b-pre, Q14b-post, N_{nois}=103, N_{noies}=115)

Una noia té dret a pegar a la seva parella:	Temp.	Sexe		Total
		Nois	Noies	
si el seu comportament l'empenya	Pre	1.64	1.54	1,59
	Post	1.74	1.37	1,56
si ell la desobeeix	Pre	1.53	1.53	1,53
	Post	1.66	1.37	1,52
si descobreix que li està sent infidel	Pre	1.87	1.73	1,80
	Post	1.68	1.47	1,58
si sospita que li està sent infidel	Pre	1.68	1.53	1,61
	Post	1.68	1.40	1,54
si no té cura d'ella "com hauria de ser"	Pre	1.69	1.51	1,60
	Post	1.62	1.37	1,50
si ell no la respecta	Pre	1.93	1.75	1,84
	Post	1.68	1.42	1,55
si ell es dedica més a les seves amistats que a ella	Pre	1.58	1.48	1,53
	Post	1.68	1.38	1,53
si vol tallar amb ella	Pre	1.59	1.56	1,58
	Post	1.65	1.40	1,53
si ella està gelosa d'ell	Pre	1.68	1.49	1,59
	Post	1.69	1.41	1,55
si ell està gelós d'ella	Pre	1.66	1.46	1,56
	Post	1.68	1.42	1,55

Taula 22. Les valoracions mitjanes(1 = molt en desacord ... 5 = molt d'acord) dels i les adolescents pel que fa a les condicions en què creuen que una noi té dret a pressionar una noia a tenir relacions sexuals, segons el temps (pre vs post-taller) i el sexe dels i les adolescents (Q15-pre, Q15-post, N_{nois}=104, N_{noies}=115)

Un noi té dret a pressionar una noia a tenir relacions sexuals	Temp.	Sexe		Total
		Nois	Noies	
si ella porta roba provocativa	Pre	2.33	1.51	1,92
	Post	1.86	1.43	1,65
si està borratxa o sota la influència d'altres drogues	Pre	1.89	1.49	1,69
	Post	1.66	1.34	1,50
si diu que no però en realitat vol dir que sí	Pre	2.26	1.88	2,07
	Post	1.82	1.49	1,66
si porta un mes sortint amb ell però es nega a tenir relacions sexuals	Pre	1.94	1.46	1,70
	Post	1.69	1.34	1,52
si ha tingut relacions sexuals amb ell o amb un altre noi al passat	Pre	2.11	1.52	1,82
	Post	1.73	1.37	1,55
si l'ha deixat que li faci petons o carícies	Pre	2.23	1.68	1,96
	Post	1.74	1.43	1,59
si accepta regals d'ell	Pre	1.88	1.50	1,69
	Post	1.65	1.38	1,52
si sempre paga ell quan surten	Pre	1.94	1.39	1,67
	Post	1.65	1.35	1,50
si està borratxo o sota la influència d'altres drogues	Pre	1.83	1.46	1,65
	Post	1.66	1.32	1,49

També es va preguntar als i les adolescents que expressessin la seva opinió en els 5 afirmacions mostrats en la Taula 23, en una escala de 5 punts (1 = molt en desacord, 2 = en desacord, 3 no sabeu, 4 = d'acord, 5 totalment d'acord).

Hi va haver un canvi significatiu després del taller per als nois i les noies en les mitjanes per a totes les preguntes eren més baixes en medició posterior, excepte la pregunta "Una noia que coqueteja amb altres persones quan surt amb el seu xicot està provocant que la pegui" en els nois. Les més altes qualificacions mitjanes totals de les mesures prèvies es relacionen amb la gelosia com un signe d'amor (3.32 / 3.26), però en medició posterior havia millorat, el que demostra de manera significativa que tot i que inicialment tenien dubtes sobre si es tractava d'una actitud sana o no, després de la seminari aquesta actitud control emocional s'identifica clarament.

Taula 23. Les valoracions mitjanes(1 = molt en desacord ... 5 = molt d'acord) dels i les adolescents pel que fa a les actituds tolerants a la violència, pel temps (pre vs post-taller) i sexe (Q10-pre, Q10-post, N_{nois}=107, N_{noies}=115

Avalua fins a quin punt estàs d'acord o en desacord amb les següents frases marcant la resposta que millor descriu la teva opinió	Time	Sexe		Total
		Nois	Noies	
Una noia que coqueteja amb altres persones quan surt amb el seu xicot està provocant que la pegui	Pre	2.10	2.03	2,07
	Post	2.25	1.68	1,97
Un noi que coqueteja amb altres persones quan surt amb la seva xicota està provocant que la pegui	Pre	2.15	2.04	2,10
	Post	2.14	1.74	1,94
Quan una noia està gelosa, està demostrant com s'estima el seu xicot	Pre	3.31	3.32	3,32
	Post	2.35	2.43	2,39
Quan un noi està gelós, està demostrant com s'estima la seva xicota	Pre	3.26	3.25	3,26
	Post	2.25	2.44	2,35
Una persona que rep cops de la seva parella és que ha fet alguna cosa per provocar-ho	Pre	2.09	1.80	1,95
	Post	1.94	1.45	1,70

També es va preguntar als i les adolescents avaluar si cada un dels set elements que es mostren en taules 24a i b és veritat o fals; cada element es va avaluar dues vegades, una quan la violència és perpetrada pel noi cap a la noia i viceversa. El primer conjunt d'elements (Q11a + b) està relacionada amb les creences dels i les adolescents pel que fa als comportaments violents com una causa per trencar una relació, mentre que el segon conjunt d'articles està relacionada amb creences dels i les adolescents de culpar la víctima.

Els percentatges de respostes correctes en aquesta avaluació va ser molt alta per a nois i noies, però els nois semblen haver millorat almenys durant el procés d'implementació o haver tingut específicament en els afirmacions relacionats amb el sexe algun retrocès. Els percentatges d'alumnes que mostren el nivell de consciència dels comportaments violents i una raó per acabar una relació, quan és perpetrat per un noi, el 87,6% dels nois i el 90,4% de les noies en el medició prèvia i després del taller medició posterior 86.35% dels nois i el 96,72% de les noies. I quan perpetrat per una noia: 81.42% dels nois i el 89,32% de les noies en el medició prèvi i 82.42% dels nois i el 96,27% de les noies en el medició posterior.

Taula 24a. Percentatge d'alumnat que va respondre "veritable" o "fals" en les declaracions relacionades amb els comportaments que una noia / noi ha de considerar com una raó per posar fi a la seva relació, en relació al temps (pre vs post-taller) i al sexe (Q11a+b-pre, Q11a+b-post, N_{nois}=105 N_{noies}=115)

		Temps	Nois		Noies		Total		
			Veritat	Fals	Veritat	Fals	Veritat	Fals	
a. Una NOIA hauria de tallar la seva relació:	si el seu xicot la pega (T*)	Pre	94.0	6.0	95.7	4.3	94,85	5,15	
		Post	94.4	5.6	98.3	1.7	96,35	3,65	
	si el seu xicot l'insulta constantment (T)	Pre	91.8	8.2	89.6	10.4	90,7	9,3	
		Post	90.7	9.3	97.4	2.6	94,05	5,95	
	si el seu xicot la pressiona per tenir relacions sexuals tot i que ella no vol (T)	Pre	87.4	12.6	92.2	7.8	89,8	10,2	
		Post	87.9	12.1	96.5	3.5	92,2	7,8	
	si el seu xicot no vol tenir relacions sexuals (F)	Pre	22.8	77.2	15.9	84.1	19,35	80,65	
		Post	27.6	72.4	5.3	94.7	16,45	83,55	
	b. Un NOI hauria de tallar la seva relació:	si la seva xicoteta el pega (T)	Pre	86.8	13.2	91.3	8.7	89,05	10,95
			Post	94.3	5.7	99.1	0.9	96,7	3,3
si la seva xicoteta l'insulta constantment (T)		Pre	88.6	11.4	89.6	10.4	89,1	10,9	
		Post	93.3	6.7	95.6	4.4	94,45	5,55	
si la seva xicoteta el pressiona per tenir relacions sexuals tot i que ell no vol (T)		Pre	94.0	6.0	95.7	4.3	94,85	5,15	
		Post	94.4	5.6	98.3	1.7	96,35	3,65	
si la seva xicoteta no vol tenir relacions sexuals (F)		Pre	91.8	8.2	89.6	10.4	90,7	9,3	
		Post							

* La resposta desitjada, la qual cosa indica que no són tolerants a l'actitud de la violència, es designa amb (T) = Vertader o (F) = Fals, al costat de la declaració

Taula 24b. Percentatge d'alumnat que van respondre "verdader" o "fals" en els afirmacions relacionats amb l'explicació per no trencar una relació violenta, pel temps (pre vs post-taller) i sexe (Q12a + b-pre, Q12a + b-post, N_{nois}=106, N_{noies}=113

		Temps	Nois		Noies		Total	
			Veritat	Fals	Veritat	Fals	Veritat	Fals
a. No tallar amb ELL	tot i que ell l'insulti constantment, això vol dir que li agrada (F*)	Pre	12.0	88.0	11.3	88.7	11,65	88,35
		Post	11.3	88.7	3.5	96.5	7,4	92,6
	tot i que ell controlï tots els seus moviments, això vol dir que li agrada (F)	Pre	16.9	83.1	16.5	83.5	16,7	83,3
		Post	10.3	87.9	4.4	95.6	7,35	91,75
	tot i que ell la pegui, això vol dir que li agrada (F)	Pre	8,2	91,8	6.1	93.9	7,15	92,85
		Post	11.2	88.8	2.7	97.3	6,95	93,05
tallar amb	tot i que ella l'insulti constantment, això vol dir que li agrada (F)	Pre	14.1	85.9	10.5	89.5	12,3	87,7
		Post	14.2	85.8	7.1	92.9	10,65	89,35

tot i que ella controlï tots els seus moviments, això vol dir que li agrada (F)	Pre	18.5	81.5	17.7	82.3	18,1	81,9
	Post	9.04	90.6	1.8	98.3	5,42	94,45
tot i que ella el pegui, això vol dir que li agrada (F)	Pre	13.0	87.0	19.5	80.5	16,25	83,75
	Post	24.5	75.5	18.6	81.4	21,55	78,45

* La resposta desitjada, la qual cosa indica una actitud de no culpar a la víctima, es designa amb (T) = Verdader o (F) = Fals, al costat de la declaració

Modificació dels coneixements dels i les adolescents

- **Coneixement sobre els tipus de violències masclistes en les relacions afectives-sexuals.** Pel que fa als tipus d'IPV, es va preguntar als i les adolescents per avaluar si cada un dels 10 comportaments que s'il·lustren en Taula 25a és un tipus de violència (verdader) o no (fals); cada element es va avaluar dues vegades, una quan el comportament descrit es va dur a terme per un noi cap a la seva parella noia (Taula 25a) i un cop quan el mateix comportament es va dur a terme per una noia cap a la seva parella noi (Taula 25b).

Taula 25a. Percentatge d'estudiants que consideren com a violència que el comportament dut a terme per un noi cap a una parella noia ("verdader ") o no ("fals"), pel temps (pre vs post-taller) i el sexe de l'alumnat (Q9a-pre, Q9a-post, N_{nois}=107, N_{noies}=116

, És un tipus de violència quan, a una relació, ELL:	Temps	Nois		Noies		Total	
		Veritat	Fals	Veritat	Fals	Veritat	Fals
l'esbronca contínuament (T*)	Pre	58.0	42.0	75.9	24.1	66,95	33,05
	Post	82.2	17.8	88.6	11.4	85,4	14,6
no vol que ella l'acompanyi quan surt amb els seus amics (F*)	Pre	35.6	64.4	40.2	59.8	37,9	62,1
	Post	43.4	56.6	40.9	59.1	42,15	57,85
li diu que si algun dia el deixa, ell es moriria sense ella (T)	Pre	33.5	66.5	49.6	50.4	41,55	58,45
	Post	59.8	40.2	66.1	33.9	62,95	37,05
l'insulta i la menysprea (T)	Pre	73.4	26.6	87.1	12.9	80,25	19,75
	Post	86.9	13.1	93.9	6.1	90,4	9,6
s'empenya quan ella arriba tard a una cita (F)	Pre	40.6	59.4	46.0	54.0	43,3	56,7
	Post	53.3	46.7	51.3	48.7	52,3	47,7
l'acompanya sempre a tot arreu, allà on vagi ella (T)	Pre	49.7	50.3	62.3	37.7	56	44
	Post	74.5	25.5	76.3	23.7	75,4	24,6
quan surten vol pagar a mitges (F)	Pre	16.4	83.6	8.6	91.4	12,5	87,5
	Post	16.8	83.2	13.9	86.1	15,35	84,65
li diu quines persones pot veure ella i quines no (T)	Pre	67.9	32.1	77.6	22.4	72,75	27,25
	Post	77.6	22.4	88.7	11.3	83,15	16,85
li diu el que pot posar-se i el que no (T)	Pre	62.4	37.5	75.4	24.6	68,9	31,05
	Post	80.4	19.6	85.1	14.9	82,75	17,25
l'amenaça amb fer-li mal físicament (T)	Pre	72.5	27.5	90.5	9.5	81,5	18,5
	Post	82.1	17.9	38.3	61.7	60,2	39,8

* La resposta correcta és designada amb (T) = Verdader o (F) = Fals, al costat de la declaració

Taula 25b. Percentatge d'estudiants que consideren com a violència que el comportament dut a terme per una noia cap a una parella noi ("verdader ") o no ("fals"), pel temps (pre vs post-taller) i el sexe de l'alumnat (Q9b-pre, Q9b-post, N_{nois}=107, N_{noies}=115

És un tipus de violència quan, a una relació, ELLA	Temps	Nois		Noies		Total	
		Veritat	Fals	Veritat	Fals	Veritat	Fals
l'esbronca contínuament (T*)	Pre	58.0	42.0	62.5	37.5	60,25	39,75
	Post	80.4	19.6	85.1	14.9	82,75	17,25
no vol que ell l'acompanyi quan surt amb les seves amigues (F*)	Pre	35.6	64.4	33.6	66.4	34,6	65,4
	Post	40.4	59.6	38.3	61.7	39,35	60,65
li diu que si algun dia la deixa, ella es moriria sense ell (T)	Pre	33.5	66.5	38.6	61.4	36,05	63,95
	Post	60.7	39.3	66.4	33.6	63,55	36,45
l'insulta i el menysprea (T)	Pre	73.4	26.6	77.4	22.6	75,4	24,6
	Post	85.0	15.0	90.4	9.6	87,7	12,3
s'empenya quan ell arriba tard a una cita (F)	Pre	40.6	59.4	33.9	66.1	37,25	62,75
	Post	52.3	47.7	49.6	50.4	50,95	49,05
l'acompanya sempre a tot arreu, allà on vagi ell (T)	Pre	49.7	50.3	53.9	46.1	51,8	48,2
	Post	65.7	34.3	69.3	30.7	67,5	32,5
quan surten vol pagar a mitges (F)	Pre	16.4	83.6	11.3	88.7	13,85	86,15
	Post	21.9	78.1	16.5	83.5	19,2	80,8
li diu quines persones pot veure ell i quines no (T)	Pre	67.9	32.1	69.8	30.2	68,85	31,15
	Post	76.6	23.4	89.5	10.5	83,05	16,95
li diu el que pot posar-se i el que no (T)	Pre	62.4	37.6	66.4	33.6	64,4	35,6
	Post	81.9	18.1	87	13	84,45	15,55
l'amenaça amb fer-li mal físicament (T)	Pre	72.5	27.5	83.6	16.4	78,05	21,95
	Post	82.9	17.1	89.6	10.4	86,25	13,75

* La resposta correcta és designada amb (T) = Verdader o (F) = Fals, al costat de la declaración

- **Coneixements generals sobre la violència masclista.** Pel que fa als seus coneixements generals sobre violència masclista, es va preguntar als i les adolescents per avaluar una sèrie de declaracions que inclouen els mites més comuns sobre violència masclista; tasca de l'alumnat va ser avaluar si cada un dels 19 afirmacions relacionats amb la violència i l'abús inclòs en Taula 26 és verdadera o falsa.

Taula 26. Percentatge de respostes dels i les estudiants (Veritat o Fals) per a assumptes relacionats amb la violència masclista, en relació al temps (pre vs post-taller) i al sexe (Q13-pre, N_{boys}=183, N_{girls}=116 Q13-post, N_{nois}=105, N_{noies}=115)

. Per a cadascuna de les frases següents, indica si són "veritat" o "fals" SEGONS LA TEVA OPINIÓ marcant amb una creu la casella corresponent.	Nois		Noies		Total	
	Veritat	Fals	Veritat	Fals	Veritat	Fals
La violència en una relació només existeix entre persones pobres (F*)	Pre	4.9 94	2.6 96.6	3,75 95,3		
	Post	5.7 94.3	17 98.3	11,3 96,3		
La violència en una relació només existeix entre persones sense estudis (F)	Pre	4.9 94	4.3 95.7	4,6 94,85		
	Post	6.7 93.3	17 98.3	11,8 95,8		
Les víctimes de les relacions violentes són sobretot dones (T*)	Pre	78.7 21.3	85.2 14.8	81,9 18,05		
	Post	73.8 26.2	87 13	80,4 19,6		
Una persona pateix un abús només quan hi ha violència física (F)	Pre	18.1 81.9	13 87	15,5 84,45		
	Post	13.6 86.4	5.3 94.7	9,45 90,55		
Destrossar els objectes personals i les propietats no és una forma de violència (F)	Pre	27.9 72.1	15.7 84.3	21,8 78,2		
	Post	18.3 81.7	6.1 93.9	12,2 87,8		
La gent violenta és gent que no pot controlar la seva ràbia (F)	Pre	70.3 29.7	79.6 20.4	74,9 25,05		
	Post	40 60	45.1 54.9	42,5 57,45		
Si ella no el provoqués, ell no abusaria d'ella (F)	Pre	15.4 84.6	14.7 85.3	15,0 84,95		
	Post	17.1 82.9	6.1 93.9	11,6 88,4		
Es pot veure si una persona és violenta o no només pel seu aspecte (F)	Pre	15.3 84.7	17.5 82.5	16,4 83,6		
	Post	24 76	3.5 96.5	13,7 86,25		
La gelosia és un senyal d'amor (F)	Pre	50.3 49.7	47.3 52.7	48,8 51,2		
	Post	29.4 70.6	20.0 80.0	24,7 75,3		
Les noies no són mai físicament violentes amb les seves parelles (F)	Pre	23.9 76.1	23.2 76.8	23,5 76,45		
	Post	25.7 74.3	11.4 88.6	18,5 81,45		
Quan un noi fa una carícia a una noia i ella diu que no, sovint significa que sí (F)	Pre	29.6 70.4	32.7 67.3	31,1 68,85		
	Post	23.1 76.9	13.2 86.8	18,1 81,85		
Quan una persona pateix un abús en la seva relació afectiva-sexual és fàcil deixar-ho (F)	Pre	30.6 69.4	18.4 81.6	24,5 75,5		
	Post	24 76	8 92	16 84		
El comportament violent d'una persona pot canviar si la seva parella l'estima prou (F)	Pre	45 55	39.5 60.5	42,2 57,75		
	Post	31.4 68.6	25.0 75.0	28,2 71,8		
Els homes són violents per naturalesa (F)	Pre	15.4 84.6	19 81	17,2 82,8		
	Post	21.6 78.4	9.7 90.3	15,6 84,35		
Les dones són violentes per naturalesa (F)	Pre	9.3 90.7	4.3 95.7	6,8 93,2		
	Post	14.6 85.4	4.4 95.6	9,5 90,5		
La majoria de noies creuen que "han de fer-se les dures" abans d'acceptar tenir relacions sexuals (F)	Pre	44 56	44.8 55.2	44,4 55,6		
	Post	24.3 75.7	18.8 81.3	21,5 78,5		
La majoria de nois creuen que quan una noia es nega a tenir relacions sexuals, només "s'està fent la dura" (F)	Pre	37 63	53.4 46.6	45,2 54,8		
	Post	23.5 76.5	37.7 62.3	30,6 69,4		
El consum de substàncies és la causa de la violència en una relació (F)	Pre	36.3 63.7	41.2 58.8	38,7 61,25		
	Post	32 68	26.8 73.2	29,4 70,6		
La majoria de víctimes de violència creu que el què els hi passa és culpa seva (T)	Pre	60.8 39.2	74.1 25.9	67,4 32,55		
	Post	70.9 29.1	76.5 23.5	73,7 26,3		

* La resposta correcta és designada amb (T) = Verdader o (F) = Fals, al costat de la declaració

B.3.3. L'avaluació subjectiva dels i les adolescents

Es va demanar als i les adolescents per avaluar diversos aspectes del taller a través d'una sèrie de preguntes incloses en el qüestionari posterior W. Més concretament, havien de puntuar:

- La seva satisfacció personal** amb el taller (Q1.1-post, tal com es presenta a la Taula 27), així com el grau de compliment de les seves **expectatives** i els **beneficis** que van obtenir del taller (Q1.3-post, tal com es presenta a la Taula 28) .
La satisfacció personal també es va mesurar indirectament (Taula 29), demanant a l'alumnat per avaluar la probabilitat de tornar a participar en un taller similar en el futur (Q5.1-post) o recomanar-li a un amic (Q5.4-post) participar en un taller d'aquest tipus, així com demanar-lis a través de tres preguntes obertes (Q2-post) per indicar el que **més els va agradar** i el que **no els hi va agradar** en el taller que van participar i els **temes** que els agradaria haver discutit, però no van ser discutits al taller.
- La seva percepció de la utilitat** del taller (Q1.2-post) per a ells i altres (veure Taula 31) i el coneixement (Q3 i Q4-post) que consideren que han obtingut durant el taller (veure taules 31 i 32)
- La idoneïtat** de l'aplicació dels tallers en l'entorn escolar (Q5.2-post) i dinamitzats pel professorat (Q5.3-post), així com l'adequació del professorat (Q1.4-post) que va implementar el seu taller (veure taules 32 i 33)

Satisfacció personal amb els tallers

La mitjana dels índexs de satisfacció dels i les adolescents amb els tallers a Espanya, com es mostra a la Taula 27, indiquen una satisfacció bastant alta (6.1 a 8.4). Les noies van reportar majors nivells de satisfacció (7.71-8.4) en comparació amb els nois (6.1-7.42).

Es van obtenir les puntuacions més baixes per als fullets donades (6.82) i s'usen els fulls de treball (6.84), mentre que les puntuacions més altes es van obtenir per a l'adequació de la mestra que va dur a terme el taller (7,96), els temes tractats (7,55), les activitats utilitzades (7,53) i la seva participació personal al taller (7,49).

Taula 27. Mean ratings of adolescents' satisfaction (0=not at all, 10=absolutely) with the Workshop, by students' sex (Q1.1-post, N_{nois}=118, N_{noies}=115)

Quin és el teu grau de satisfacció:	Sexe		Total
	Nois	Noies	
amb el taller, en general?	6.84	7.78	7,31
amb els temes comentats?	7.05	8.04	7,55
amb les activitats realitzades?	7.08	7.97	7,53
amb les fitxes de treball que has fet servir?	6.35	7.33	6,84
amb el material addicional que t'han donat?	6.1	7.34	6,82
t'agrada com s'ha dut a terme el taller?	6.92	7.71	7,32
t'agrada com s'ha organitzat el taller?	6.98	7.74	7,36
et sembla adient el professor o la professora que ha fet el taller??	7.42	8.40	7,96
estàs satisfet o satisfeta amb la teva participació personal en el taller?	6.94	8.04	7,49

Per confirmar Les valoracions mitjanes anteriors sobre la satisfacció dels estudiants es va incloure una altra pregunta per mesurar les seves expectatives i benefici obtingut (Taula 28) i es va informar com bastant alt (6,82% per a totes les dimensions). La valoració mitjana més baixa per als nois i noies va ser per " Els temes tractats t'afecten a la teva vida diària?" (5,58) i el més alt per a "t'han agradat les activitats en les quals has participat?" (7,07). L'avaluació de les Noies respecte la utilitat del taller és més alta a totes les respostes, en comparació dels seus companys de classe.

Taula 28. Les valoracions mitjanes (0 = gens, 10 = absolutament) de les expectatives dels i les adolescents en relació a la conveniència, les activitats, i el benefici obtingut dels tallers, per sexe (Q1.3-post, N_{nois} = 112, N_{noies} = 115)

En general, fins a quin punt:	Sexe		Total
	Nois	Noies	
ha cobert el taller les teves expectatives?	6.61	7.52	7,07
t'han agradat les activitats en les quals has participat?	6.83	7.79	7,31
Els temes tractats t'afecten a la teva vida diària?	5.48	5.68	5,58
has tret aspectes beneficios per tu del taller?	6.68	7.34	7,01
el taller t'ha semblat una sorpresa agradable?	6.66	7.51	7,09

La medició **indirecta** de satisfacció de l'alumnat amb el taller (Q5.1 + 4-post) que va ser avaluada a través de les seves respostes a les preguntes: i) "**T'agradaria participar en un altre taller semblant en el futur?**" i ii) **Recomanaries a un company o companya participar en un taller com aquest?**, va ser ...

Més concretament, el **78,5% de l'alumnat** (nois i noies) va respondre que **probablement els hi agradaria participar en un altre taller semblant en el futur** i el 82,6% de l'alumnat van respondre que **probablement el recomanaria a un amic per participar en un taller com aquest** (veure Taula 29). La satisfacció amb el taller reportat va ser de nou superior en les noies **89,3%** que li agradaria participar en un taller semblant en el futur i **92,40%** que ho recomanaria al taller.

Els de medicions indirectes de satisfacció de l'alumnat mostren que l'alumnat probablement tenia una satisfacció superior a la valoració mitjana informada en el medició directe.

Taula 29 Percentatge de respostes dels i les adolescents pel que fa als de medicions indirectes de la seva satisfacció amb el taller, segons el sexe (Q5.1 + 4 post, N_{nois} = 96, N_{noies} = 94)

Digues la teva opinió sobre el següent:	Sexe		Total
	Nois	Noies	
T'agradaria participar en un altre taller semblant en el futur?			
Segur que sí	17.7	43.6	30.5
Segurament sí	50	45.7	47.9
Segurament no	18.8	8.5	13.7
Segur que no	13.5	2.1	7.9
Recomanaries a un company o companya participar en un taller com aquest?			
Segur que sí	32.3	50.5	41.3
Segurament sí	40.6	41.9	41.2
Segurament no	17.7	6.5	12.2
Segur que no	9.4	1.1	5.3

Les dues qüestions anaven acompanyades per preguntes obertes que demanaven als adolescents que expliquessin els motius de la seva elecció. Referint-se a la seva disposició de participar de nou en un altre taller similar en el futur, s'ha d'esmentar que 133 dels 233 enquafirmacions van completar la pregunta exposant els motius de la seva elecció.

Els **motius** més freqüents que s'han esmentat per a la seva participació en un altre taller similar en el futur van ser els següents:

- ✓ Em va semblar molt productiva i útil
- ✓ Cada dia aprenc més com lluitar contra les desigualtats de gènere
- ✓ I tant que vull repetir, no vull que s'acabi
- ✓ M'encanta participar en les activitats i els temes són molt importants per a mi
- ✓ Sé que m'ha ajudarà
- ✓ Vull saber més sobre aquests temes i millorar en identificar i reaccionar quan passen
- ✓ Crec que és molt interessant
- ✓ M'agradaria que tothom sapigues sobre aquests temes
- ✓ És una manera diferent de millorar en alguna cosa que et pot fer mal
- ✓ Aquest tipus de tallers ens ajuda a reflexionar i estar pendents de la VG i VCD que pateixen tant dones com infants
- ✓ Podem donar la nostra opinió sobre el que creiem i el que no és correcte. I s'adonem de moltes coses de les que no estaven al corrent
- ✓ Puc veure que m'ha ajudat

- ✓ M'agradaria saber sobre aquests temes.
- ✓ Són interessants i necessaris per a la vida
- ✓ T'ha ajuda en la vida i pots ajudar també a altres que viu aquestes situacions
- ✓ És molt important parlar-ne i em vaig adonar que després dels tallers la meva opinió ha canviat i també algunes actituds
- ✓ Han millorat els meus coneixements per lluitar contra la desigualtat i perquè la gent en el futur no visqui amb els estereotips

Els motius que es van esmentar **en contra** de la seva participació en un altre taller similar en el futur van ser els següents:

- ✓ M'han parlat sobre el teme moltes vegades
- ✓ No és útil
- ✓ No m'interessa
- ✓ No esperava que fos així
- ✓ Ha estat bé, però crec que hi ha altres coses qper aprendre

Sobre la seva disposició a recomanar a les seves amistats que participint en un taller com aquest, 146 dels 233 enquafirmacions van completar la pregunta oberta exposant els motius de la seva elecció. Els motius esmentats pels adolescents a favor de recomanar a les seves amistats el taller van ser els següents:

- ✓ és molt important i educativa
- ✓ tothom ha de saber que aquest tipus de coses són molt importants per a la vida
- ✓ Ja he parlat sobre el tema i els agradaria saber més
- ✓ M'ha agradat així que si estic segur que als altres també
- ✓ Pot ajudar a les amistats que ho necessitin
- ✓ És important per aprendre coses noves
- ✓ Es pot aprendre molt
- ✓ És molt interessant per a compartir això amb les amistats
- ✓ Ja ho saben
- ✓ Poden perdre classes del pla d'estudis
- ✓ No tenen valors
- ✓ Mai ens eduquen sobre aquests temes i els necessitem
- ✓ Vaig a recomanar el taller a tantes amistats com sigui possible
- ✓ No és el taller habitual

Els motius que es van esmentar per no recomanar a les amistats el taller van ser els següents:

- ✓ Ha estata molt avorrit
- ✓ No ha estat una bona experiència per a mi

- ✓ Ja sabien del tema
- ✓ Depèn del tipus de persona
- ✓ No els hi interessa

D'altra banda, sobre les respostes dels adolescents a les preguntes obertes sobre **"El que em va agradar més era ..."** i **"Una cosa que no em va agradar va ser ..."** Que es pot concloure (vegeu la taula 30) el que els va agradar més: a) tot (les normes, les activitats ... i tot el projecte), b) les activitats, c) que vaig tenir l'oportunitat de parlar-ne i compartir diferents opinions en el grup d) activitats pràctiques i en grup , e) que tots vam participar i el professorat ens va donar molt suport.

El que els i les adolescents van dir "no em va agradar", va ser a) Res. M'ha agradat tot, b) El taller va ser molt curt m'hagués agradat continuar, c) Algunes actituds de respecte que no i els arguments dels meus companys de classe, d) Adonar-me de l'abast de VBG, e) Algunes discussions massa enèrgiques.

Taula 30. Les respostes dels i les adolescents i el nombre dels que van respondre a les preguntes: "el que més m'ha agradat de tot va ser ..." i "una cosa que no m'agradava era" (Q2-post, N_{boys}=132, N_{girls}=152)

El que més em va agradar de tot va ser ...	N	Una cosa que no em va agradar va ser ...	N
Tot (les normes, activitats i en conjunt tot el projecte)	20	Res. M'ha agradat tot	49
Les activitats	17	El taller va ser molt curt m'hagués agradat continuar	17
Que vaig tenir l'oportunitat de parlar-ne i compartir diferents opinions en grup	8	Algunes actituds no respectuoses i discussions dels meus companys de classe	14
Activitats pràctiques i en grup	8	Adonar-me de l'abast de VBG	6
Que tothom pot participar sense diferència (noi / noia) i el professorat ens dona molt suport	7	Algunes discussions massa enèrgiques	5
Millorà la relacions entre nosaltres i escoltar-nos les opinions dels altres	6	Que només se centra en les dones i la forma en què les afecta	4
Les continues activitats	5	Adonar-me de les desigualtats de gènere	4
He après coses molt interessants que no coneixia abans	5	Els qüestionaris són molt llargs	3
Parlar d'aquests temes i els problemes que poden ocórrer en les relacions afectives-sexuals	4	El professorat	3
Perdre classes del pla d'estudis	4	Les restriccions d'horari en algunes activitats	3
Les activitat GenderBox	4	Hem perdut algunes classes del pla d'estudis	3
Les activitat dels mitjans de comunicació	3	Adonar-me dels estereotips de gènere	2
No fer classes normals	2	La distribució	2
Res	2	Algunes de les activitats	2
Els estereotips de gènere	2	A vegades era molt difícil de seguir les normes	2
El meu grup del taller	2	Que els tallers va ser en hores curriculars	2

La campanya	3	La intervenció dels experts i expertes en la Conferència Nacional	2
La Conferència Nacional	2	Els temes eren massa llargs	2
La 1a sessió del taller	2	El tema en si mateix	2
Activitat pas endavant	2	Fer la creació de campanyes fora del dies de taller	1
Activitat m'agradaria ser un nen per ...	2	Tenir que fer una copia de les normes	1
La igualtat. La diferència de sexe i gènere	2	Vam tardar molt en començar	1
Identificar altres tipus de violència no només la violència física	2	No fer cap activitat fora de l'escola	1
Que ens ajuda a fer un pas cap endavant i amb les nostres pròpies experiències	2	No fer cap pausa en 2 hores	1
L'organització	2	Treure les taules abans de cada sessió	1
Aquests temes són molt útils per la vida	2	Algunes de les preguntes que s'han fet	1
Les normes	1	Algunes normes	1
Activitat Què és ser noia / noi	1	A vegades era avorrit	1
Els escenaris	1	A vegades, el temps era massa curt per a les activitats	1
Parlar sobre sexe	1	Parlar sobre la violència	1
Com relacionar-se d'una manera sana	1	Parlar davant dels altres companys i companyes de classe	1
Saber com afrontar algunes situacions	1	Està parlant molts dies sobre els rols de gènere	1
Les nostres conclusions	1	Que vaig perdre unes sessions perquè estava malalt	1
Que ja no penso com ho solia fer abans	1	Que algunes persones no pensen sobre els nois i noies que viuen en una família on hi ha la violència masclista	1
Que hem provat de resoldre problemes reals	1	Les activitats	1
El qüestionari	1	L'activitat de les noies i nois	1
El professorat	1	L'organització	1
Que hem tingut l'oportunitat de preguntar qualsevol cosa	1	La part teòrica	1
		Les activitats en grup	1
		Les activitats d'escriptura	1
		No hi va haver vídeos	1
		Per explicar el que no m'agrada de ser una noia	1
		Massa feina	1
		Comencem el taller més tard que les altres classes	1

Sobre els **temes que li agradaria que es tractin al taller, però no es van discutir**, 92 adolescents (66,66%) van respondre a aquesta pregunta oberta que tots els temes que els agradaria discutir es van cobrir i 46 adolescents (33,33%) van respondre que els agradaria haver discutit:

L'alumnat de secundària:

- ✓ Avortament
- ✓ Els conflictes entre països
- ✓ Amistat
- ✓ M'agradaria parlar més sobre les meves emocions i temors
- ✓ Més sobre el manar amb ràbia
- ✓ La violència contra l'home
- ✓ Més activitats sobre les diferents formes de la virilitat
- ✓ Un altre tipus de relacions
- ✓ El racisme
- ✓ Les violacions
- ✓ Sexe
- ✓ Les relacions de distància
- ✓ Situacions generals de desigualtat en altres països
- ✓ Els problemes neurològics
- ✓ La visió d'aquesta violència per part d'una tercera persona

Els grups d'alt risc:

- ✓ Ajudar a la meva germana si ella no ha fet el taller
- ✓ Més sobre com ser més curosa i de suport per a mi i per la meva mare
- ✓ Si estas obligat per llei a intervenir amb el perpetradors
- ✓ Com explicar a la meva escola la situació
- ✓ Com millorar ser menys violenta quan algú t'ataca

La percepció subjectiva de la utilitat del taller i el coneixement obingut

La mitjana de les respostes dels i les adolescents sobre la utilitat del taller en relació a la seva vida i en les seves relacions amb les altres persones, pel que fa als 4 aspectes que expressa la Taula 31, les puntuacions mitjanes van ser força altes, els totals van oscil·lar entre 6.98 - 7,74. L'alumnat reporta que per el que més ha estat útil el taller és quan una dona / noia que conegui pateixi violència en la seva relació i el grau d'utilitat més baixa és per la seva la vida quotidiana. Les noies, en totes les preguntes, tenen una percepció d'un més grau d'utilitat dels tallers (Min Max = 7.45 = 8.38)

Taula 31. Qualificacions mitjanes d'avaluació dels i les adolescents (0 = gens, 10 = del tot) en relació amb la percepció de la utilitat dels tallers, segons el sexe de l'alumnat (Q1.2-post, N_{nois} = 113, N_{noies} = 115)

Quin és el grau d'UTILITAT que creus que tindrà aquest taller en el qual has participat:	Sexe		Total
	Nois	Noies	
per a la teva vida diària, en general?	6.50	7.45	6,98
per a les teves relacions personals?	6.75	7.94	7,35
en cas que una dona/noia que coneguis pateixi violència en la seva relació?	7.10	8.38	7,74
en cas que un home/noi que coneguis sigui violent amb la seva parella?	6.81	8.29	7,55

A l'alumnat també se'ls va demanar autoavaluar els coneixements que van assolir a partir de la seva participació al taller pel que fa a la desigualtat de gènere i la violència en una relació afectiva-sexual (Q3-post, Taula 32) i indicar en una escala de 0% -100% (Q4- post, Taula 33) en quina mesura el taller els va ajudar a reconèixer si la seva relació és saludable o no, violenta o no, i en quin grau els i les va ajudar a saber el que han de fer si es troben en aquesta situació o alguna persona que coneixent està sent abusada.

En quant al tema de la desigualtat de gènere, el 57,2% l'alumnat va respondre que van aprendre moltes coses noves (42,2%) o tot el que necessitaven saber (15%), 33,2% va respondre que van aprendre almenys una cosa nova i 9,6% va respondre que no van aprendre alguna cosa nova.

Pel que fa al tema de la violència en una relació afectiva-sexual, el 59,6% de l'alumnat va respondre que van aprendre moltes coses (43,5%) o tot el que necessitaven saber (16,1%), el 29% va respondre que van aprendre almenys una cosa nova i el 11,3% van respondre que no van aprendre alguna cosa nova.

En general es pot concloure que els tallers van ser percebuts com de gran utilitat (més del 89%) per adquirir nous coneixements sobre els dos temes (desigualtat de gènere i la violència masclista en les relacions afectives-sexuals).

Taula 32. Percentatge de respostes dels i les adolescents al valorar, a partir de la seva participació en els tallers, el seu coneixement sobre la desigualtat de gènere i la violència en una relació afectiva-sexual (Q3-post, N_{nois} = 95, N_{noies} = 91)

Has après alguna cosa amb la participació en aquest taller?	Tema					
	Desigualtat de gènere			Relació de Violència		
	Nois	Noies	Total	Nois	Noies	Total
No he après res de nou	13.5	5.5	9.6	13,7	8.8	11.3
He après com a mínim una cosa nova	36.5	29.7	33.2	35,8	20	29
He après moltes coses noves	39.6	45.1	42.2	35,8	51.6	43.5
He après tot el que em calia saber	10.4	19.8	15	14.7	17.6	16.1

Segons les puntuacions totals mitjanes (Taula 33) en relació amb el grau (de 0% a 100%) amb el que el taller va ajudar als i les adolescents:

- reconèixer si la seva relació és saludable o no
- reconèixer si una relació és violenta o no
- saben el que han de fer si es troben en una situació de violència o una persona estimada està sent abusada.

El rang oscil·la entre 61,02 (SD = 28,47) a 72,77 (SD = 23,93).

Les puntuacions més altes per a les noies i els nois eren a la pregunta "reconèixer si la meua relació és saludable o no", seguit de la pregunta "saber el que hauria de fer si jo o alguna persona estimada pateix violència". En general 65.85% dels i les adolescents perceben que el taller ha estructurat la seva capacitat de ser capaç d'identificar i solucionar si les seves relacions són saludables o no, la violència en les seves relacions afectives-sexuals i la violència que pateixen altres persones estimades.

Taula 33. Valor mitjà d'autoavaluació (escala 0% - 100%) per els i les adolescents per sexe, del grau d'influència dels tallers sobre el reconeixement de la violència. (Q4-post, N_{nois} = 93, N_{noies} = 87)

El taller m'ha ajudat amb els següents temes:	Sexe		Total
	Nois	Noies	
reconèixer si la meua relació és saludable o no.	60.26	67.52	63.77
reconèixer si la meua relació és violenta o no	57.25	65.05	61.02
saber què hauria de fer si alguna persona estimada pateix violència	68.81	76.81	72.77

Opinió de l'alumnat sobre la implementació dels tallers, per part del professorat, en l'entorn escolar

Entre les preguntes que van tenir com a objectiu mesurar indirectament (Q5-post) la satisfacció dels i les adolescents amb els tallers, es van incloure dues preguntes amb l'objectiu de recopilar informació sobre les opinions dels i les adolescents de si era prou adequat fer-los en l'entorn escolar (Q5.2-post) i que el professorat dinamitzes el taller (Q5.3-post). De l'alumnat, el 91% creu que aquest tipus de tallers segurament de dur a terme en l'entorn escolar, i el 75,6% creuen que aquest tipus de tallers segurament haurien de ser duts a terme pel professorat.

Taula 34. Percentatge de respostes dels i les adolescents pel que fa a la conveniència de l'aplicació dels tallers a l'escola i del professorat per dinamitzar-los, per sexe (Q5.2 + 3-post), Nnois = 96, Nnoies = 94)

Digues la teva opinió sobre el següent:	Sexe		Total
	Nois	Noies	
Creus que aquest tipus de tallers s'haurien de fer a l'entorn escolar?			
Segur que sí	46.9	71.3	58.9
Segurament sí	40.6	23.4	32.1
Segurament no	9.4	3.2	6.3
Segur que no	3.1	2.1	2.6
Creus que aquest tipus de tallers els hauria de dinamitzar el professorat?			
Segur que sí	30.8	31.2	31
Segurament sí	44	45.2	44.6
Segurament no	20.9	20.4	20.7
Segur que no	4.4	31.2	31

Les **raons** que s'han esmentat per 138 adolescents **a favor de la realització d'aquest tipus de tallers en l'entorn escolar** - a través de la pregunta oberta que va acompanyar a les dues preguntes abans esmentades - van ser les següents:

- ✓ també és molt important per començar tan aviat com sigui possible, fins i tot en l'escola bressol
- ✓ a la nostra edat comencem relacions afectives-sexuals i aquest taller ens ajuda a no tenir idees equivocades sobre l'amor
- ✓ a l'escola és adequat perquè hi ha més nois i noies que en altre lloc
- ✓ a l'escola hi ha violència i molts nois / noies tenen la violència a la llar i que poden ajudar
- ✓ Els i les adolescents passen moltes hores allà
- ✓ Els nois i les noies han d'estar preparats i preparades per saber si les seves futures relacions són saludables o no
- ✓ Les noies i els nois no saben res sobre aquest tema
- ✓ pot passar a qualsevol
- ✓ pot ajudar a les persones
- ✓ té un gran impacte en l'escola
- ✓ és a aquesta edat que ens estem desenvolupant i es determina quin tipus de persona que ser en el futur
- ✓ és central per a l'educació
- ✓ serà útil per a tothom
- ✓ de vegades no fem coses interessants per a nosaltres i que no ens ha permès participar ni donem la nostra opinió

- ✓ hi ha noies que pateixen violència masclista que estan en silenci i amb aquest projecte van a parlar i demanar ajuda
- ✓ educar d'una manera adequada i reduir en el futur l'impacte de la violència masclista

17 estudiants van esmentar raons **en contra de la realització dels tallers a l'entorn escolar**, que van ser:

- ✓ és necessari però preferiria pot fer-ho en grups més petits que no vull que tots sàpiguen la meua vida
- ✓ no és més necessària
- ✓ fora de l'escola tindrem més temps

Les raons per les quals van ser esmentats per 99 estudiants **a favor que el professorat porten a terme aquest tipus de tallers** van ser:

- ✓ és la persona que ens coneix millor i se senten més segurs amb ells.
- ✓ ells són els responsables d'implementar aquest tipus de projectes amb els estudiants.
- ✓ tenen una bona experiència professional.
- ✓ tenen més vincle amb nosaltres.
- ✓ només si estan ben entrenats.

Les raons esmentades per 45 estudiants **contra la realització d'aquest tipus de tallers pel professorat** van ser:

- ✓ no tothom té experiència o capacitat en aquests temes.
- ✓ no tenen especialitat en aquests temes.
- ✓ ensenyen continguts, però no com viure la vida en el bon sentit.
- ✓ no em sento en confiança amb el professorat
- ✓ crec que serà més adequat si són professionals externs que fan el taller.

Finalment, però no menys important, quan els estudiants se'ls va demanar que avaluessin el dinamitzador/dinamitzadora del taller, les seves puntuacions mitjanes van oscil·lar entre 7,10-8,52 en les tres preguntes diferents que s'indiquen a la Taula 35.

Taula 35. Qualificacions dels i les adolescents d'avaluació mitjanes (0 = gens, 10 = del tot) de fins a quin punt el professorat estava preparat per la dinamització del taller, per sexe (Q1.4-post, N_{nois} = 112, N_{noies} = 117)

Fins a quin punt creus que el professor o la professora que dinamitzava el taller	Sexe		Total
	Nois	Noies	
estava ben preparat o preparada	7.82	8.52	8,17
distribuïa bé el temps	7.10	7.94	7,52
responia a les teves preguntes adequadament	7.56	8.42	7,99

B.4. Resultats de l'avaluació del professorat

Els resultats van ser extrets sobre la base de la informació que el professorat va proporcionar a través dels formularis C2 després de cada sessió amb el seu grup, que van ser l'eina de seguiment i podem concloure que la implementació del taller es va completar d'acord amb els plans inicials sense gran divergència.

En alguns casos (2 de 10) el seguiment i la comunicació no va ser tan fluid com s'esperava i fou necessari un gran esforç de seguiment a través de comunicacions telefòniques per tenir els formularis C2 en el moment establert per tal de supervisar i oferir suport.

Els formularis C2 també van ser l'eina que les persones dinamitzadores van utilitzar per comentar les seves percepcions i preocupacions durant l'execució i va ser de gran utilitat per donar-los suport i garantir l'èxit de la implementació.

Alguns dels aspectes que es van resoldre a través dels formularis C2 van ser:

- Dubtes sobre la conducció d'activitats i el procés de complimentar els qüestionaris pre- i post-.
- Situacions que es van donar durant la realització del taller (casos de violència masclista en les relacions afectives-sexuals, la conducta conflictiva d'alguns estudiants, ...)

Alguns dels seus comentaris durant la implementació a través de formularis C2 van ser:

- Estaven molt sorpresos/es de l'alta participació i la motivació dels i les adolescents que al principi era una de les seves preocupacions.
- Van identificar un elevat nombre de respostes i conductes estereotipades de gènere i sexistes. Aquesta identificació els i les va fer reflexionar sobre el grau de la necessitat de prevenció en l'àmbit educatiu que, inicialment, en la seva opinió era menor ja que pensaven aquestes creences i actituds eren cosa del passat i no afectaven els i les seves alumnes.
- L'activitat de les Normes que s'estableixen a l'inici del taller va ser una de les activitats que van haver de ser més clarificades, recordant la seva importància ja que alguns/es professors/es van comentar que estaven pensant en no tenir les normes col·locades a l'aula perquè havia ja hi havia normes establertes a la seva escola. Després d'aquest recordatori van desestimar no fer-les i amb posterioritat van avaluar que les normes que les normes havien estat un marc essencial que havia ajudat a resoldre qualsevol situació conflictiva que es va donar, ja que els i les alumnes eren les responsables d'aquestes normes per haver-les establert elles i ells mateixos.
- Es van sorprendre de com els i les adolescents van avaluar molt positivament l'oportunitat de participar, respectar l'opinió de cadascú/na, el mètode vivencial i aprendre sobre aquests temes.

B.4.1. Aspectes facilitadors i dificultats

Es va demanar als executors per gravar en els seus formularis d'informació de C3 facilitadors i barreres que enfronten durant la realització dels tallers.

Dificultats

Les dificultats van ser reportats en 8 dels 10 formularis C3 d'informació rebuts, mentre que en els restants 2 formularis del professorat van informar que no s'enfronten a cap dificultat. Les dificultats esmentades professorat estaven relacionats amb:

- Moltes vegades no es fàcil que els nois entren a contestar o participar de forma sincera, sinó que diuen el que es suposa que han de dir.(N=1)
- El temps que tenim per realitzar el taller i acabar els continguts curriculars obligatoris (N=5)
- Les dificultats eren problemes de lèxic i en relació a com estaven formulades les preguntes.(N=1)
- L'actitud disruptiva o poc participativa d'uns quants alumnes (ells no van triar fer-ho sinó que ho vaig implementar en una optativa meva).(N=1)

Hi ha algunes dificultats que concideixen però la majoria no. En els qüestionaris posteriors alguna de les persones dinamitzadores comentaven que veien com a dificultat que la direcció del centre no els recolza ni s'impliqués en el taller posteriorment així no ha estat una dificultat perquè no ha estat així fins i tot hi ha hagut un parell de centres que han considerat que el taller era tant important i havia tingut tants bons resultat que la Direcció ha considerat necessari incorporar sessions d'aquest Taller al Pla d'Acció Tutorial a l'ESO i Batxillerat.

La persona que va escriure en el post com a dificultat La poca participació d'alguns alumnes nois i la mentalitat del tipus d'alumnes amb els quals portaré a terme el taller, en el formulari C3 també descriu com a dificultat l'actitut d'alguns alumnes, aquesta persona que implementava va tenir bastantes dificultats amb la comunicació amb el grup-classe durant el taller i se li va donar molt recolzament perquè pogués millorar les seves intervencions amb l'alumnat. Gràcies a aquesta comunicació i recolzament va millorar molt però va passar per moments molt complicats i de manca de control del seu rol com a professor/a.

Factors facilitadors

El factors que faciliten la implementació es van informar en 10 del 10 Formularis C3 rebuts pels dinamitzadors i dinamitzadores i estaven relacionats amb:

- El suport de l'equip responsable de la PUCVG per al seguiment de les implementacions (N = 8)
- El seminari de formació pel professorat abans dels tallers (N = 8)
- El material i la metodologia aportada (N = 9)
- Tenir un bon coneixement del grup de l'alumnat. (N = 3)
- Tenir un grup reduït de 12 adolescents va facilitar la realització del taller. Crec que en un grup habitual (30) no seria tan eficient i la conducció de les activitats no seria tan profunda (N = 1)
- El suport de la direcció de l'escola: tenir l'oportunitat de implementar el taller dins dels plans d'estudis i el suport d'un o d'una altre (sense formació professor/a) com a co-facilitador (N = 1)

B.4.2. Satisfacció amb els tallers i auto-avaluació

Els i les dinamitzadores se'ls va demanar en el seu Formulari C3 d'avaluar, puntuan en una escala de 11 punts (0 = gens ... 10 = absolutament) diversos aspectes relacionats amb a) la seva satisfacció amb el taller, b) la seva adequació com a dinamitzadores i dinamitzadors i c) la satisfacció del seu alumnat amb el taller (des del seu propi punt de vista).

Com es mostra a la Taula 36 les notes mitjanes del professorat pel que fa a totes les preguntes esmentades, van ser:

- Pel que fa a la seva satisfacció amb els tallers la valoració mitjanamés baixa va ser 8 i la valoració mitjanamés alta 10
- Pel que fa a la seva adequació com a dinamitzadors i dinamitzadores dels tallers la menor valoració mitjanava ser 7 i la valoració mitjanamés alta 8
- Pel que fa a les reaccions de l'alumnat als tallers la menor valoració mitjanava ser 7 i la valoració mitjanamés alta 9

Taula 36. Les valoracions mitjanes(0 = gens ... 10 absolutament) de les dinamitzadores i dinamitzadors pel que fa a la seva satisfacció amb els tallers, i la seva adequació com a professor/a i la reacció de l'alumnat amb els tallers (N=10).

En una escala del 0 al 10 (0 = gens... 10 = absolutament), valora el següent:

1. Quin és el teu grau de satisfacció amb:	M
la implementació general del taller GEAR?	8,71
la participació del teu alumnat al taller?	7,28
tu com a persona dinamitzadora del taller?	7,71
com vas organitzar el taller?	7,42
com vas dur a terme el taller?	7,57
els temes tractats?	8,85
la durada total del taller?	4,42
els resultats del taller?	8,42
2. Com vas dinamitzar el taller en els aspectes següents:	
Comptava amb una bona preparació prèvia	8,42
Vaig distribuir bé el temps	6,42
Vaig ser capaç d'atreure l'atenció del grup	7,57
Vaig respondre les preguntes amb criteri	7,57
Vaig saber motivar la participació activa	7,28
Vaig poder identificar adequadament les necessitats del grup	7,14
Vaig respondre adequadament a les necessitats del grup	6,85

3. La reacció del teu alumnat al taller:

Els hi van agradar les activitats	8
Es van prendre seriosament els temes tractats	7,14
Els temes tractats els afecten a la seva vida diària	8,71
Van pensar que els temes tractats eren útils per a la seva vida diària	8,42
Es van beneficiar del taller	8,71
Van considerar el taller una sorpresa agradable	8,57
Les relacions entre ells i elles van millorar	6,85
La relació d'ells i elles amb mi va millorar	6,85
Van dedicar temps lliure a algunes activitats	4,85

B.4.3. Els beneficis per al professorat, l'alumnat i l'escola

Es va demanar als i les professors/es que contestessin el Formulari C3 els beneficis que - segons el seu punt de vista- ells i elles mateixes, l'alumnat i l'escola quins beneficis van obtenir de la seva participació en els tallers. Les respostes del professorat es resumeixen a continuació.

Beneficis dels estudiants

Segons el punt de vista del professorat, els beneficis que l'alumnat va obtenir de la seva participació en els tallers van ser múltiples. Més concretament, han manifestat que els estudiants:

- ▶ L'alumnat es mostra molt participatiu i interessat en el tema. Són capaços de fer reflexions que no haguessin sorgit sense les activitats que hem realitzat a través del taller.(N=8)
- ▶ Adonar-se d'algunes desigualtats que al iniciar el taller no identificaven com a tal per estar molt normalitzades a la societat. Els ha servit per posar els seus comportaments, rols i relacions davant d'un mirall i analitzar fins quin punt són lliures o socialment determinats i com es relacionen (N=5)
- ▶ A totes les sessions van tenir beneficis, reflexionar. Tot el taller és aprenentatge per a l'alumnat, els fa desenvolupar un esperit crític envers la societat i els fa adonar-se de què els estereotips de gènere els limita com a persones. Amb el taller han après a identificar què és realment una relació afectiva saludable, i han après a deconstruir idees que tenien preconcebudes de les relacions de parella.(N= 8)
- ▶ Van aprendre, van reflexionar, van evolucionar i van adquirir eines per al seu creixement personal.(N= 8)
- ▶ Flexibilitzar els prejudicis culturals que tenien tant assumits com a vertaders i invariables. Que les relacions no han de ser dependents i que la violència no és un tema privat(N= 8)
- ▶ Les noies es van sentir més tingudes en compte i tot el grup va ampliar el seu punt de vista.(N=1)

Beneficis del professorat

D'acord amb les respostes del professorat en els seus formularis, es va esmentar que a més dels beneficis que l'alumnat van obtenir, ells i elles mateixes també es van beneficiar de la seva participació en els tallers pel que fa als següents aspectes:

- Puc comprovar que la diferent disposició de la classe i el caire participatiu i reflexiu dels tallers fan que l'alumnat, sobretot aquell que es mostra desinteressat en altres àrees, participi molt més activament, aportant conceptes i idees. (N=8)
- He après tan del taller com dels meus alumnes. M'ha sorprès algunes de les idees que han dit i com les han dit. No m'ho esperava (N=4)
- Enriquiment a nivell personal i professional. Aquest tipus d'activitats t'apropa al teu alumnat, el fet de reflexionar conjuntament fa que tant l'alumnat com el professorat se'n pugui beneficiar (N=1)
- Es necessari, per no dir obligatori, incorporar a la formació dels joves activitats per prevenir la violència en les relacions afectivo-sexuals. Sorpresa al constatar què pensen realment sobre el tema: s'ha d'anar any rera any revisant els afirmacions d'opinió sobre les relacions de parella perquè aspectes que els adults considerem superats, pels adolescents no ho estan. Desenvolupar unes dinàmiques diferents a l'aula aporta experiència i seguretat com a professor/a i sobretot confirma la necessitat de realitzar més activitats transversals amb els grups classe. (N= 5)
- Veure com els alumnes s'impliquen en l'aprenentatge sempre és gratificant. (N= 3)
- Conèixer una eina i metodologia per treballar les desigualtats de gènere amb adolescents. Tenir l'oportunitat de treballar d'una manera molt activa i participativa (N=7)
- Veure com el projecte ha donat fruit. (N=2)

Beneficis per l'escola

Els beneficis per a les escoles que van ser esmentats pel professorat van ser:

- L'èxit dels tallers entre l'alumnat ha fet reflexionar sobre la importància de continuar treballant el tema de la violència i altres temes, de manera que l'alumnat hi pugui participar, no com a individu passiu, sinó activament. (N=3)
- Si un grup rep aquest tipus de taller ja significa que l'escola se'n beneficia, perquè aquest grup forma part de l'escola, i part del que hagin après ho transmetran als seus companys i companyes en algunes situacions en les que es puguin trobar. El claustre i la direcció ha estat força interessats amb la campanya de sensibilització que hem fet, i tothom està molt al darrere. Hem penjat informació sobre el projecte al web de l'institut des de l'inici del taller, tot mostrant a les famílies i la gent que el visita que estàvem implementant aquest projecte europeu. (N=1)
- Se suposa que aquests alumnes estendran la seva nova visió sobre el gènere al llarg de la seva escolarització i el centre s'ha pogut donar a conèixer una mica més. (N=8)

B.4.4. Suggeriments del professorat a partir de l'experiència

Es va demanar al professorat que contestessin en els formularis C2 i C3 a) "consells útils" per els i les professors/es que tinguin la intenció de posar en pràctica els tallers a l'aula (Formulari C3 - Q.8), i b) qualsevol suggeriment de modificacions per a la millora de les activitats o el procés d'implementació del taller, basat en la seva experiència (Formulari C2 - Q. 14).

Consells del professorat per els i les dinamitzadores del futur

Sobre la base de la seva experiència, els professors/es van registrar "consells útils" als futurs professors/es que planegen implementar el taller del projecte GEAR en les seves classes. Més concretament, s'aconsella als futurs dinamitzadors i dinamitzadores dels tallers:

- Que treballin amb grups que no superin els 20 alumnes.
- Es necessita temps per poder implantar-lo, ja que en un sol trimestre es molt difícil. Crec que es una feina que es podria fer al llarg de toro un curs d'una forma mes pausada.
- No ens hem de desanimar per algunes de les respostes i reaccions que trobem per part de l'alumnat. Al contrari, ens han de servir per agafar el projecte amb més força a cada sessió i lluitar per canviar els valors i rols de gènere actuals.
- Millor que hi hagi dos persones implementant. Grups màxim de 25 persones si és possible. Com a màxim 4 o 5 sessions, si se'n fan més alguns grups acusen cansament.
- La primera hora del dia és un bon moment. Estan més atents. Utilitzar una aula diferent de les tradicionals. Taules en U o en illes. Amb projector. Fer les sessions molt participatives. Els alumnes han valorat molt positivament poder expressar-se i donar la seva opinió. Poder discutir encara que tenen dificultats per fer-ho d'una forma ordenada i cal fer molta feina de moderació.
- Preparar les sessions per avançat i dedicar una mica més de temps als debats.
- És important comptar amb un espai adequat, millor no una aula ordinària perquè té poc joc.
- Molt important també poder consensuar les normes de funcionament

Modificacions suggerides per la millora de les activitats o del procés dels tallers

Segons el punt de vista dels i les professors/es:

- Les preguntes que formulen els qüestionaris per crear els codis poden generar dificultats a l'hora de respondre-les. Per exemple: Un noi o noia que no tenen pare o ni el coneixen és imposible omplir la tercera lletra del nom del teu pare. També quan et demanen les xifres del telèfon mòvil, si hi ha alguna persona que no té mòvil no la poden omplir.

Es podria canviar la forma de crear el codi per evitar aquestes situacions, sovint es dona per sopusat que tothom té una familia amb mare i pare o que tothom té mòvil, però no és així. S'haurien d'utilitzar altres combinacions. (N=1)

- L'activitat 2.1.8 "Endevina, professions, rols i activitats de dones i homes" es fa molt llarga a l'hora de contar els resultats i sumar quants vots tenen les dones, els homes o els dos. Es fa pesat que tothom aixequi les mans amb totes les opcions que hi ha (46 activitats) multiplicat per 3 opcions (home, dona, o tots dos) afortunadament el meu grup és reduït, però si m'imagino fent el recompte amb un grup gran es deu fer etern. Potser s'haurien de reuir les activitats de la llista i eliminar algunes que incorporen idees repetides. Exemple: fer reparacions, reparar aparells (és quasi igual), dirigir un país i dirigir un ministerio (és quasi igual, alumnat de 3r o 4r no hi veu la diferencia, escriure a màquina (sona molt antiquat; qui escriu a màquina avui en dia? L'alumnat no sap que significa....) (N=3)
- L'Activitat 2.1.11 " La Caixa del gènere" proposaria canviar el rectangle que envolta a la nena i el nen per la presó. Ho veig més visual, entenedor i impactant.(N=1)
- A l'activitat 2.2.4 no escollir moltes situacions, sempre depenent del grup però és millor treballar-ne poques i poder generar més debat.(N= 2)

Finalment, però no menys important, quan se'ls va preguntar si planegen continuar amb la implementació dels tallers en el futur, el 50% (N = 5) van respondre "sí", el 30% (N = 3) va respondre "molt probablement sí", mentre que el 20 % (N = 2) van respondre 2 més probable que no "i cap va respondre" probablement no "i no ", respectivament. Les seves raons per a una futura implementació van ser:

Algunes de les raons que van detallar per donar aquestes respostes van ser:

- Crec que és molt necessari i útil. Aprenen molt, més enllà dels continguts específics del taller.(N=4)
- La Direcció ha considerat necessari incorporar sessions d'aquest Taller al Pla d'Acció Tutorial a l'ESO i al Batxillerat. (N=2)
- S'hauria d'incorporar aquest tipus de tallers dins el currículum ja que és molt necessari per les i els adolescents i a més a més els motiva i tenen la necessitat de parlar-ne. (N=5)
- Perquè és un taller que funciona i aporta molts beneficis tant a l'alumnat, com el professorat com el centre educatiu (N=3)
- Condicionat a la realitat dels grups que em trobi (N=1)
- El fet que no estigui dins els continguts curriculars implica no tenir gaire temps per portar-los a terme però amb una bona organització probablement es pot incorporar. Si per la organització és possible, considero que hauria de ser prioritari en la nostra tasca tot i que no és fàcil (N=2)

C. Lliçons apreses i suggeriments de millora

Durant els 5 mesos de procés d'implementació de tallers hi va haver moltes experiències que van portar múltiples aprenentatges no només per els dinamitzador/es (professorat i professionals que treballen amb l'adolescència en situació de risc), sinó també per al personal responsable de l'execució i el seguiment d'aquesta activitat fonamental del projecte GEAR against IPV II a Espanya.

Un aprenentatge important va estar relacionat amb la necessitat d'endarrerir la posada en marxa dels tallers. El motiu d'aquest canvi en la calendarització va ser la necessitat d'organitzar dos seminaris de formació al professorat en comptes d'un ja que en el 1er hi va haver una participació menor del que s'esperava i només una professora va tenir la disponibilitat per desenvolupar un taller al seu institut. Per tant, es va organitzar un 2on Seminari de formació, endarrerint 3 mesos la major part de les implementacions de tallers (per a 11 dels 14 implementacions) i per aquest motiu quan es van iniciar quedava un període curt de temps (4 mesos) pel final del curs escolar. El professorat al final del curs escolar tenen més sobrecàrrega de treball. És doncs molt important anticipar-se i tractar d'evitar la coincidència de la posada en pràctica en aquest període per assegurar una participació més còmode al professorat. En qualsevol cas, es suggereix implementar el taller durant almenys 6 mesos i fins a 1 any per consolidar aprenentatges i facilitar la inclusió taller en els plans d'estudi com un projecte específic de cada institut.

Comparant ambdós processos (1er i 2on Seminari de formació al professorat) també es va observar com els criteris i el procés de selecció són essencials per assegurar una implementació posterior correcta i àmplia i va quedar palès en el nombre de professors/es amb motivació per implementar d'un a l'altre seminari. És important aclarir que es van introduir els mateixos criteris en tots dos seminaris, però en el 1er Seminari van assistir alguns/es professors/es que no estaven exercint actualment (pendents d'assignació d'institut), el 2n Seminari va rebre la validació del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya una certificació oficial i l'equip s'havia familiaritzat amb més profunditat amb el format d'un a l'altre seminari, i que aquest factors també es van reflectir en el procés de selecció i, per tant, en un major percentatge de professors/es dinamitzadors/es. Es conclou doncs que cal tenir present que la selecció del professorat que es forma al Seminari de Formació al professorat té una relació directa amb la futura incorporació de tallers als centres educatius.

Seguir el procés necessari en totes les fases de la incorporació i realització dels tallers (preparació del material de les activitats, la programació del taller, seguiment de la implementació, l'avaluació pre / post, ...) és també un factor clau per l'èxit de l'execució i, per tant, les persones dinamitzadores han de tenir informació detallada abans, durant i després de la implementació per garantir-ne també la sostenibilitat.

Les eines d'informació i retorn previstes als annexes del Manual III són també essencials per a una implementació correcta i eficient, ja que asseguren la detecció de mals possibles malinterpretacions o dubtes en el material i el procés, anticipar riscos potencials i permeten una comunicació fluïda amb els i les dinamitzadores. En aquest sentit, és molt important omplir cada formulari en el temps i forma indicats, sense retards que poden causar la pèrdua

d'informació important. Aquest formulari, i en concret el formulari C2 , poden ser també una eina d'autoavaluació per les persones dinamitzadores, que els hi pot permetre millorar la intervenció any rere any a partir de les seves pròpies experiències en cadascuna de les sessions del taller. Es suggereix per aquelles persones dinamitzadores que tinguin fàcil accés a Internet crear un formulari online que facilitarà la seva complimentació i registre.

La forma en què es realitza el procés de supervisió i seguiment és també molt important. El seguiment dels tallers a Espanya es va fer per via electrònica (e-mail) i per telèfon. Es va observar que a vegades és complicat posar-se en contacte amb el professorat a l'escola, ja que la major part del temps estan a l'aula i no a l'oficina i, específicament, en alguns casos, quan s'observen algunes dificultats de comunicació seria necessària una visita a l'escola per fer una reunió presencial amb la persona dinamitzadora per resoldre qualsevol situació que pugui haver sorgit.

Finalment, degut a que els resultats del taller tenen un impacte en tota la comunitat educativa dels centres de secundària (professorat, alumnat, famílies i equip de direcció), es suggereix involucrar a la resta de professorat a seguir la mateixa línia per promoure les actituds i accions per a la igualtat de gènere des de la seva pròpia posició, així com organitzar activitats adreçades a les famílies (com l'exposició o projecció de les campanyes) per tal de millorar l'impacte del taller.

Conclusions

El procés d'implementació del taller a Espanya va ser un èxit tant pel professorat com pels adolescents que han tingut una experiència satisfactòria amb millores importants en l'adquisició de coneixements, de canvi d'actitud, la creació de capacitats i la consciència d'iguals.

El projecte GEAR contra VG inclou el material utilitzat per a la implementació amb una àmplia, concisa i detallada informació. Val la pena esmentar les eines d'execució per a les organitzacions que puguin estar interessats en l'aplicació de GEAR contra VG als seus països, ja que és una eina de gran abast en la prevenció que dona resposta a les disposicions del Art.14 de la Convenció d'Istanbul.

Ens agradaria també destacar la participació dels professorat que treballen amb grups d'alt risc perquè el temps per a la implementació de tallers era bastant breu, i no obstant això fent un gran esforç i posant molt interès personal, van poder dur-lo a terme.

La motivació dels i les adolescents també és un altre aspecte a destacar i que ha permès, entre altres, la creació de campanyes de sensibilització per l'igualtat que després han estat també una eina per a les escoles per crear consciència entre els estudiants d'altres cursos.

Altres resultats importants sobre els temes del taller (educació per a la igualtat de gènere i la prevenció de la violència masclista) ha estat la millora de les relacions entre professorat i adolescents, la millora de les relacions entre alumnat i el desenvolupament d'actituds de respecte, com el valorar l'opinió dels altres, respectant el temps per parlar i escoltant amb atenció.

Concluïm amb contribucions del professorat (bafarades blau més fosc), adolescents (bafarades blau més clar) i grups d'alt risc (bafarades en blanc):

Entenc millor el que sento i tinc més confiança per compartir amb els meus companys i companyes el que he viscut.

M'he adonat que estar enfadat tota l'estona no m'ajuda a millorar i aconseguir el que vull.

Algunes adolescents després dels tallers van demanar orientació o van compartir amb mi els seus problemes i preocupacions

Sóc conscient que podem proposar idees i crear mètodes per canviar la situació i ajudar als nois i noies de la meva edat.

La implementació d'aquests tallers a les escoles ajudarà a millorar la nostra societat.

Em vaig sentir alleujat de tenir l'oportunitat d'explicar sense vergonya les meves experiències, idees i preocupacions.

Van aprendre, evolucionar i adquirir habilitats per construir relacions saludables

Mai vaig pensar que hi havia estereotips de gènere o desigualtats de gènere. Pensava que era normal que l'home tingués més poder que les dones.

Jo recomano els tallers les meves amistats, ja que és una gran ajuda, de vegades no ens adonem dels signes de violència o no sabem com fer front i reaccionar davant d'ella

L'alumnat van mostrar molta motivació i interès pel tema. Cosa que no podria haver estat possible sense l'enfocament i la metodologia de les activitats.

Em van encantar les activitats i m'agradaria continuar amb el taller perquè a les escoles hi ha una gran quantitat de VM i VCD entre nosaltres.

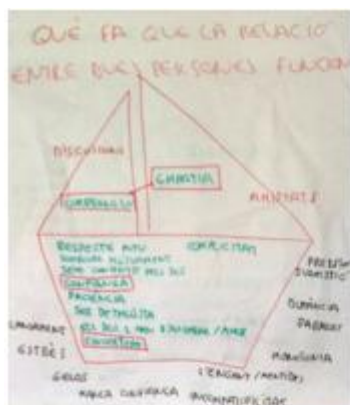
Nessecitem aprendre del taller, és important per la vida.

He descobert que puc contribuir a transformar la meva situació personal i donar suport a altres nois i noies que també estan vivint aquesta situació.

Annexes

Annex 1

Fotografies de la implementació dels tallers

PROFESSOR	ALUMNAT
1. Conèixer el grup	1. Conèixer el grup
2. Conèixer les necessitats	2. Conèixer les necessitats
3. Conèixer les actituds	3. Conèixer les actituds
4. Conèixer les habilitats	4. Conèixer les habilitats
5. Conèixer les actituds	5. Conèixer les actituds
6. Conèixer les habilitats	6. Conèixer les habilitats
7. Conèixer les actituds	7. Conèixer les actituds
8. Conèixer les habilitats	8. Conèixer les habilitats
9. Conèixer les actituds	9. Conèixer les actituds
10. Conèixer les habilitats	10. Conèixer les habilitats

ESTEREOTIPS DE GÈNERE

ESTEREOTIP DE GÈNERE HOMBRIL

- NO TINC LA REGLA
- SOC MÉS FORT
- NO PERDO EL CONTROL
- TINC MÉS LIBERTAT
- PUC FER MÉS COSES
- NO SOC OMNIBUS AL DEU

ESTEREOTIP DE GÈNERE FEMENIL

- HANCIAT MÉS NO TINC MÉS
- PER TANT MÉS LIBERTAT
- PER SER MÉS FORT
- PER SORTIR MÉS
- PERquè ESTOY MÉS
- PERquè ESTOY MÉS
- ELS PARELS SÓN MÉS FORTS
- PERquè MÉS MÉS MÉS MÉS
- MÉS MÉS MÉS MÉS MÉS
- MÉS MÉS MÉS MÉS MÉS

NORMATIVA

- Estar atents/les
- Ser educat/da i respectuós/a
- Aixecar la mà per poder intervenir
- Respectar el torn de paraules
- Fer cas a les indicacions
- No cridar

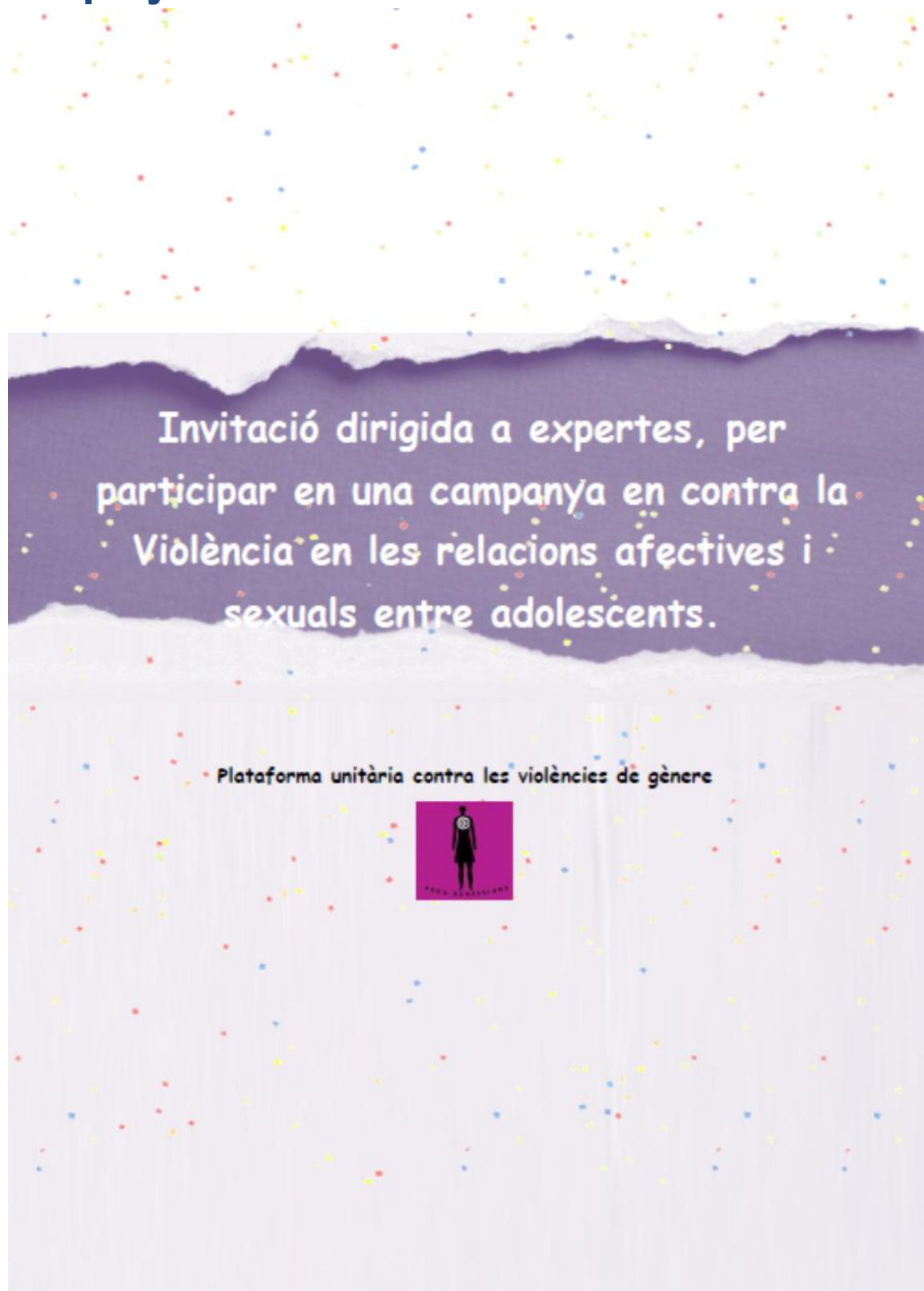

COM SE SONTEN L'AMBA I EN TALL?	QUINS MOTIVS TE L'AMBA PER MÉS TALLAR, MÉS MÉS?
1. Conèixer el grup	1. Conèixer el grup
2. Conèixer les necessitats	2. Conèixer les necessitats
3. Conèixer les actituds	3. Conèixer les actituds
4. Conèixer les habilitats	4. Conèixer les habilitats
5. Conèixer les actituds	5. Conèixer les actituds
6. Conèixer les habilitats	6. Conèixer les habilitats
7. Conèixer les actituds	7. Conèixer les actituds
8. Conèixer les habilitats	8. Conèixer les habilitats
9. Conèixer les actituds	9. Conèixer les actituds
10. Conèixer les habilitats	10. Conèixer les habilitats

Annex 2a

Carta d'invitació a les noies i nois per la realització de la campanya

Invitació dirigida a expertes, per participar en una campanya en contra la Violència en les relacions afectives i sexuals entre adolescents

Estimada adolescent,

Com que participes en el taller "Construïm relacions íntimes sanes", ens agradaria informar-te d'una campanya de sensibilització enfocada a adolescents que serà duta a terme properament.

La campanya té com a objectiu informar i sensibilitzar a totes les adolescents d'Espanya sobre els temes que heu tractat durant el taller.

La majoria d'aquesta campanya es durà a terme per internet, tot i que no exclusivament.

La Plataforma unitària contra les violències de gènere serà responsable de les qüestions logístiques i de tots els detalls d'aquesta campanya. Tot i així, com qualsevol campanya ben representada, els seus missatges haurien de ser produïts per persones expertes en la matèria sobre la qual la campanya desitja intervenir.

Ja que cadascuna de vosaltres sou les més competents per parlar de relacions entre adolescents, **tenim el plaer i l'honor de convidar-vos, com a expertes, a dissenyar i crear les obres creatives que seran utilitzades per a lliurar els missatges per a les vostres companyes: missatges sobre com construir relacions sanes, igualitàries, que estan basades en el respecte mutu i lliures de qualsevol tipus de violència, també com sobre què podem fer cadascuna de nosaltres per a resistir a qualsevol tipus de violència que ens trobarem al llarg de la vida.**

Tasques de les expertes

Estàs convidada a crear un o més missatges relacionats amb un o més dels temes que vas tractar durant el taller: "Construir Relacions Íntimes Igualitàries": igualtat de gènere, relacions sanes i igualitàries, violència a les relacions de parella, maneres de reaccionar i rebutjar qualsevol tipus de violència de gènere.

Totes vosaltres, com a grup, esteu convidades a crear una obra creativa comuna que expressi el(s) missatge(s) que voleu transmetre. Sou lliures de decidir amb quin format voleu que sigui la vostra obra creativa (textos, dibuixos, collages, pòsters, cançons, teatre, pel·lícula o el que decideixi el vostre grup).

Campanyes similars seran dissenyades a Grècia, Xipre, Croàcia i Romania per alumnes, que com tu, participen en tallers semblants.

Termes de conducta de la campanya

Tots les obres creatives creades pels grups d'expertes seran inclosos en la e-campanya (apart del cas molt improbable de que el missatge d'alguna obra s'oposi als objectius de la campanya).

És més, esperem que el lema de la campanya sorgeixi de les vostres obres creatives.

Cada obra creativa de cada grup hauria d'estar lligada com a mínim al nom del grup que l'ha creat, però també pot incloure més informació: vosaltres sou les que trieu quina de la informació que trobareu a continuació voleu que sigui exhibida juntament amb el vostre producte:

- El nom del vostre grup (creat per vosaltres, ja sigui real o fictici)
- El nom dels membres del grup
- El nom de la professora/persones que us han facilitat el taller
- El nom de la classe i l'escola, o l'àrea on viviu, o el nom del col·lectiu al qual pertanyeu.

La e-campanya començarà després de l'abril de 2016 i serà implementada via la web del projecte (www.gear-jpv.eu/campaigns), la pàgina de Facebook i la web de la Plataforma unitària contra les violències de gènere (<http://www.violenciadegenere.org/pcvg/index.php>). Finalment, organitzacions de joves i institucions educatives seran convidades a desenvolupar un rol actiu dins de la campanya (ex: webs i pàgines de Facebook de l'escola o d'altres organitzacions, etc).

Annex 2b

Materials desenvolupats per a la realització de la Campanya

